

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

«Εμπορία του ροδάκινου στον Νομό Ημαθίας»

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ ΔΙΣΕΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: κ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Οκτώβριος 2010

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ**

«Εμπορία του ροδάκινου στον Νομό Ημαθίας»

**ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΦΟΙΤΗΤΡΙΑΣ ΔΙΣΕΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ
ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ: κ. ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ, ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ**

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Οκτώβριος 2010

Πρόλογος

Διαπιστώνεται ότι η δενδροκομία στη Ημαθία και στην ευρύτερη περιοχή της Κ. Μακεδονίας, αλλά και σε άλλες περιοχές της χώρας μας έχει ριζώσει. Έχει παρελθόν, παρόν και μέλλον. Οι ταχύτητες όμως ανάπτυξης, ανανέωσης και προόδου πρέπει να είναι ανταγωνιστικές σε όλους τους τομείς (παραγωγή, ποικιλίες, ποιότητα, σύγχρονη εμπορία, μεταποίηση, προβολή κ.α.) με στόχους τις αγορές του εξωτερικού - εσωτερικού, με στήριξη του εισοδήματος των παραγωγών, για να μην έχουμε φαινόμενα εγκατάλειψης της καλλιέργειας.

Επέλεξα να ασχοληθώ με αυτό το θέμα, διότι είναι επίκαιρο στον Νομό μου, τον Νομό Ημαθίας. Είμαι από το Πλατύ Ημαθίας και τους μήνες συγκομιδής «περιβάλλομαι» από ροδάκινα, καθώς πολλά από τα φορτηγά που μεταφέρουν ροδάκινα περνούν καθημερινά έξω από το σπίτι μου.

Τέλος, κάποιες πληροφορίες που εμπειριέχονται στην εργασία, προέρχονται από προσωπικές μου εμπειρίες και από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (Ε.Σ.Υ.Ε.), αφού επί 5 συναπτά καλοκαίρια (2004 – 2008) εργαζόμουν εποχιακά κι εγώ στον Αγροτικό Συνεταιρισμό “VENUS” στην Αλεξάνδρεια Ημαθίας.

Περίληψη

Με αυτήν την εργασία γίνεται μία προσπάθειά μου να εξηγήσω την λειτουργία του εμπορίου των ροδάκινων στον Νομό Ημαθίας. Εξαιτίας του ανταγωνισμού, με την είσοδο ομοειδών προϊόντων σε χαμηλότερες τιμές, συρρικνώνεται το γεωργικό εισόδημα και μειώνεται το βιοωτικό επίπεδο των αγροτών.

Η σημασία του ροδάκινου στην αγροτική οικονομία είναι πολλή μεγάλη, τόσο ως παραγωγική όσο και ως εξαγωγική δύναμη για τον νομό. Αυτό συμβαίνει επειδή, τα ροδάκινα πλεονεκτούν σε ποιότητα και σε γεύση. Οι έμποροι της Ημαθίας, αδυνατούν να αντεπεξέλθουν στις χαμηλές τιμές που πωλούνται τα ροδάκινά τους εδώ, καταφεύγουν στην εξαγωγή τους. Με την βελτίωση των αποθηκευτικών χώρων και μεταφορικών μέσων, βελτιώνεται παράλληλα και η ποιότητα.

Η σπουδαιότητα του πρωτογενή τομέα καλύπτει σχεδόν το 80% της συνολικής έκτασης των δενδροειδών καλλιεργειών. Αλλάζοντας μορφή τα ροδάκινα, με την μεταποίηση, αυξάνονται οι τιμές και η πώληση της ετήσιας παραγωγής, ενώ αυξάνεται και η ζήτησή τους.

Τέλος, με την εξαγωγή συμπερασμάτων και προτάσεων δίνονται λύσεις για την βελτίωση της παραγωγής και της καλλιέργειας ροδάκινων, που έχει και ως αντίκτυπο την βελτίωση του εμπορίου.

Λέξεις Κλειδιά: Νομός Ημαθίας, εμπόριο ροδάκινου, φορείς εμπορίας, τυποποίηση, μεταποίηση, συσκευασία, τιμές νωπών και συσκευασμένων φρούτων, εισαγωγές και εξαγωγές ροδάκινου, δίκτυο διάθεσης ροδάκινων, ποικιλίες ροδάκινων, προτάσεις βελτίωσης εμπορίου.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 ^ο : Εισαγωγή.....	1
1.1 Το ροδάκινο στη διατροφή.....	1
1.2 Η σημασία του στην αγροτική οικονομία.....	3
1.3 Ιδιαιτερότητες προϊόντος.....	5
1.4 Σκοπός της εργασίας.....	6
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 ^ο : Η αγορά των ροδάκινων.....	7
2.1 Τρόποι κατανάλωσης του ροδάκινου.....	7
2.2 Παραγωγή.....	8
2.2.1 Πρωτογενής παραγωγή.....	9
2.2.2 Φορείς εμπορίας αγροτικών προϊόντων.....	10
2.3 Τιμές των ροδάκινων.....	12
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 ^ο : Το εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας.....	16
3.1 Εξαγωγές.....	16
3.2 Εισαγωγές.....	19
3.3 Πορεία ελληνικού εξωτερικού εμπορίου.....	21
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 ^ο : Παραγωγή Νομού Ημαθίας.....	24
4.1 Διαχρονική εξέλιξη.....	24
4.2 Χαρακτηριστικά παραγωγής.....	27
4.2.1 Γεωγραφική κατανομή.....	28
4.2.2 Εμπορικά χαρακτηριστικά.....	31
4.2.3 Χαρακτηριστικά των γεωργικών εκμεταλλεύσεων.....	32
4.3 Προοπτικές και προβλήματα.....	35
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 ^ο : Διάθεση της παραγωγής του Νομού Ημαθίας.....	36
5.1 Μεταποίηση των ροδάκινων.....	36
5.2 Τυποποίηση και συσκευασία των ροδάκινων.....	41
5.3 Δίκτυο διάθεσης.....	43
5.4 Κέντρα διάθεσης ροδάκινων.....	44
5.5 Τιμές νωπών και συσκευασμένων φρούτων.....	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 ^ο : Συμπεράσματα και προτάσεις	49
6.1 Συμπεράσματα	49
6.2 Προτάσεις	50
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	52
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	57

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο: Εισαγωγή

Είναι πολλές οι δυσάρεστες εξελίξεις στο εμπόριο των γεωργικών προϊόντων, νωπών και συσκευασμένων, καθώς και τροφίμων. Υπάρχει μεγάλος ανταγωνισμός ανάμεσα στα εγχώρια και τα εισαγόμενα ομοειδή προϊόντα, εξαιτίας των χαμηλών τιμών των εισαγόμενων που βρίσκονται σε μεγαλύτερες ποσότητες από τα εγχώρια. Έτσι, δημιουργούνται προβλήματα στην ελληνική παραγωγή, με αποτέλεσμα να συρρικνώνεται το γεωργικό εισόδημα και να προβληματίζει τόσο την Ελληνική, όσο και την Ευρωπαϊκή αγορά, διότι δεν υπάρχει αγροτική ανάπτυξη που θα έχει ως όφελος το υψηλότερο γεωργικό εισόδημα και καλύτερο βιοτικό επίπεδο.

1.1 Το ροδάκινο στη διατροφή μας

Αποκλειστικά καλοκαιρινό, δροσερό, ζουμερό και γεμάτο άρωμα φρούτο, το ροδάκινο θεωρείται το φρούτο της αγνότητας και της αθανασίας, σύμφωνα με κάποιες ανατολίτικες παραδόσεις. Από τις ανατολικές χώρες, και πιο συγκεκριμένα από την Κίνα, έφτασε στην Ευρώπη γύρω στο 100 μ.Χ. Σήμερα, καλλιεργείται κυρίως στην Ιταλία, την Αμερική, την Γαλλία, την Κίνα και την Ισπανία, ενώ στην χώρα μας, η οποία κατέχει σημαντική θέση στην παγκόσμια αγορά, η Μακεδονία κρατά τα σκήπτρα της παραγωγής. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η ροδακινιά, είναι το περισσότερο καλλιεργούμενο οπωροφόρο δέντρο στον κόσμο μετά τη μηλιά.

Το ροδάκινο περιέχει πρωτεΐνες, ζάχαρη, αρκετή ποσότητα βιταμίνης C και E, πολλά αντιοξειδωτικά, φυτικές ίνες, φώσφορο, βιοτίνη, σίδηρο και ασβέστιο. Στον πίνακα 1.1 αναφέρονται τα ποσοστά περιεκτικότητας σε θρεπτικά στοιχεία.

Πίνακας 1.1 Ποσοστά διατροφικών στοιχείων σε ροδάκινο ανά 100g.

Θερμίδες	40kcal	-
Υδατάνθρακες	11g	3%
Σάκχαρα	8g	-
Φυτικές ίνες	2.1g	6%
Λίπος	0g	0%
Πρωτεΐνη	1g	2%
Βιταμίνη Α	5.1mcg	1%
Βιταμίνη C	6.1mg	7%
Ασβέστιο	8mg	1%
Σίδηρος	0.09mg	4%
Κάλιο	194mg	6%

ΠΗΓΗ: Diet Analysis Plus

Προτεινόμενος τρόπος συντήρησης

Ιδανική φάση για την κατανάλωσή τους είναι η πλήρης ωρίμανση, η οποία συμβαίνει, από τα μέσα Ιουνίου έως το τέλος Σεπτεμβρίου. Ιδιαίτερη προσοχή χρειάζεται, γιατί αμέσως μετά επέρχεται ταχύτατα η σήψη. Έτσι καλό θα είναι να καταναλώνονται νωπά, γιατί μπορούν να διατηρηθούν μόνο γύρω στις 15 ημέρες. Γενικά το ροδάκινο είναι αρκετά ευαίσθητο στη ζέστη και αν μείνει εκτός ψυγείου σαπίζει γρήγορα.

Προτεινόμενος τρόπος κατανάλωσης

Εκτός από πολύτιμα φρούτα, τα οποία καταναλώνονται νωπά, τα ροδάκινα γίνονται μαρμελάδα, γλυκό, κομπόστα, λικέρ, αναψυκτικά, και χυμοί γιατί έχουν νόστιμη, γλυκιά γεύση, ιδιαίτερο άρωμα και ζωντανό χρώμα.

Τα ροδάκινα για να είναι κατάλληλα για κατανάλωση θα πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες προδιαγραφές:

- **Εξωτερική υφή.** Το φρούτο δεν θα πρέπει να παρουσιάζει εξωτερικές αλλοιώσεις, όπως χτυπήματα, γδαρσίματα, φθορές από το πέσιμο, κτλ.
- **Επίπεδο ωρίμανσης.** Το φρούτο θα πρέπει να βρίσκεται σε ένα συγκεκριμένο αποδεκτό όριο ωρίμανσής του. Δεν θα πρέπει το εισερχόμενο φρούτο να είναι άγουρο, αλλά ούτε και υπερβολικά γινωμένο (σάπιο, ιδιαίτερα

μαλακό, κτλ.). Η σήψη του φρούτου είναι η πλέον σημαντική αιτία για την απόρριψη της συγκεκριμένης μερίδας.

- **Χρώμα.** Παίζει ιδιαίτερο ρόλο στον ποιοτικό έλεγχο του φρούτου, καθώς αυτό αντικατοπτρίζει τον βαθμό ωρίμανσης.
- **Υπολείμματα λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων.** Όπου αυτό μπορεί οπτικά ή και με ορισμένο χημικό εργαστηριακό δειγματοληπτικό έλεγχο να γίνει αντιληπτό.
- **Ρυπαροί περιέκτες.** Οι αποδεκτές παρτίδες των ροδάκινων θα πρέπει να χαρακτηρίζονται από καθαρούς περιέκτες.

1.2 Η σημασία του ροδάκινου στην αγροτική οικονομία

Είναι γνωστό ότι η παραγωγή κονσερβοποιημένων φρούτων και ιδιαίτερα ροδάκινων αποτελεί σημαντικό οικονομικό παράγοντα για την ελληνική οικονομία. Στους νομούς Ημαθίας και Πέλλας αποτελεί το κινητήριο μοχλό της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτισμικής ανάπτυξής τους.

Τα ελληνικά φρούτα θεωρούνται από τα καλύτερα στην παγκόσμια αγορά, αφού πλεονεκτούν σε γεύση και ποιότητα από τα ανταγωνιστικά προϊόντα άλλων χωρών. Οι ελληνικές επιχειρήσεις προσπαθούν να ικανοποιούν την εγχώρια και την διεθνή αγορά προσφέροντας *ποικιλία* προϊόντων.

Αυτό επιτυγχάνεται:

- ✚ Με την καλλιέργεια αρκετών και αξιόλογων ποικιλιών
- ✚ Με την εφαρμογή επιστημονικών καλλιεργητικών μεθόδων
- ✚ Με την εφαρμογή ιδανικών συνθηκών και διάρκεια συντήρησης.

- ✚ Με την εφαρμογή σύγχρονης τεχνολογίας στην διαδικασία διαλογής και συσκευασίας καθώς και υλικών συσκευασίας.

- ✚ Με την χρήση σημάτων (Ονομασία – Προέλευση - ΠΟΠ)

Σύμφωνα με μελέτη του Συνδέσμου Εξαγωγών Βορείου Ελλάδος (ΣΕΒΕ), θεωρείται πως ο κλάδος των τροφίμων - ποτών αποτελεί πλέον τον τομέα με την υψηλότερη συμβολή στις ελληνικές εξαγωγές (ποσοστό 17,9%), αφήνοντας τρίτο εκείνον της κλωστοϋφαντουργίας - ένδυσης, που κυριαρχούσε μέχρι το 2004. Συγκεκριμένα το 2001, οι εξαγωγές ελληνικών τροφίμων και ποτών ανέρχονταν σε 2,26 εκατ. ευρώ, σε 2,062 εκατ. το 2002, 2,143 εκατ. το 2003, 2,009 εκατ. το 2004, 2,488 εκατ. το 2005 και 2,408 εκατ. στο δεκάμηνο του 2006.

Ο πρώτος εξαγωγίμος κλάδος των τροφίμων - ποτών για την Ελλάδα και το έτος 2005 ήταν τα μεταποιημένα λαχανικά και φρούτα (με πρώτα τα ροδάκινα, τις ελιές και τα παρασκευάσματα τομάτας), τα οποία, παρά τη μικρή ετήσια μείωση 0,6%, κατέλαβαν μερίδιο 20,5%. Ακολούθησαν οι καρποί - νωπά φρούτα με μερίδιο 18,3% (ετήσια μείωση 4,6%), τα λίπη και έλαια με 15,3% (ετήσια αύξηση 8,4%).

Στον τομέα των νωπών φρούτων και καρπών, εντύπωση προκαλούν, σύμφωνα με τον ΣΕΒΕ, τόσο η σχεδόν διπλάσια αύξηση των φρέσκων ή ξερών αμυγδάλων το 2005, όσο και η τετραπλάσια μείωση του 2004, και η ταυτόχρονη τριπλάσια αύξηση το επόμενο έτος, των νωπών ροδάκινων. Στην κατάταξη των λιπών και ελαίων, την πρώτη θέση κατέχει το παρθένο ελαιόλαδο με μερίδιο 69,5%.

Παρόλα αυτά όμως, η χώρα μας έχει περιέλθει σε τραγική κατάσταση την τελευταία πενταετία στον γεωργικό τομέα. Η αγροτική οικονομία βρίσκεται στα όρια της κατάρρευσης, καθώς όλα τα μεγέθη στο διάστημα αυτό επιδεινώθηκαν δραματικά. Αύξηση της ανεργίας στις αγροτικές περιοχές, μείωση του εισοδήματος των αγροτών και αύξηση του κόστους παραγωγής, πτώση των επενδύσεων στον πρωτογενή τομέα, μεγάλη μείωση της αγροτικής παραγωγής και επιδείνωση του εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων, συνθέτουν το τοπίο της καταστροφής στην ελληνική αγροτική περιφέρεια.

Το *αγροτικό εισόδημα* παρουσιάζει συνεχή κάμψη, κυρίως εξαιτίας της περιορισμένης αύξησης των τιμών παραγωγού, σε σχέση με την εξαιρετικά μεγάλη αύξηση του κόστους παραγωγής. Είναι χαρακτηριστικό ότι στο διάστημα της πενταετίας 2004 - 2008 το κόστος παραγωγής αυξήθηκε αθροιστικά κατά 34 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ στο ίδιο διάστημα οι τιμές παραγωγού σημειώνουν αύξηση της τάξεως του 15% περίπου.

1.3 Ιδιαιτερότητες προϊόντος

Τα μυρωδάτα ροδάκινα αλλά και τα νεκταρίνια, ασφαλώς, έχουν συνδυαστεί στο μυαλό μας με το καλοκαίρι. Ευτυχώς σε αυτήν την περίπτωση δεν υπάρχουν πολλές παρεμβάσεις καθώς πρόκειται για δενδρώδη καλλιέργεια που δύσκολα επιδέχεται αλλαγές. Οι παραγωγοί του νομού Ημαθίας, ωστόσο, έχουν υιοθετήσει υπερπρώιμες ποικιλίες που βγαίνουν τέλος Μαΐου, πρώιμες που δίνουν καρπό μέσα Ιουνίου και κανονικής ωρίμασης, μέσα Ιουλίου έως αρχές Αυγούστου. Υπάρχουν ποικιλίες ροδάκινου που δίνουν καρπό έως και τις αρχές Σεπτεμβρίου ώστε να μπορούν να διαθέτουν προϊόν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Στον πίνακα 1.3 παρουσιάζονται τα στοιχεία φυτεύσεων και εκριζώσεων των δέντρων, όπως υπολογίστηκαν από την Διεύθυνση Γεωργίας στην λήξη του έτους 2009 (31/12/2009).

Πίνακας 1.3: Στοιχεία φυτεύσεων και εκριζώσεων στις 31/12/2009.

Είδος	Φυτευθέντα δέντρα		Εκριζοθέντα δέντρα	
	Αριθμός δέντρων σε κανονικούς οπωρώνες	Εκτάσεις σε κανονικούς οπωρώνες	Αριθμός δέντρων σε κανονικούς οπωρώνες	Εκτάσεις σε κανονικούς οπωρώνες
Επιτραπέζια	325.000	6.500	22.000	5.500
Συμπύρηνια	260.000	6.500	340.000	8.500
Νεκταρίνια	80.000	2.000	135.000	3.000

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας.

Μεγάλο ποσοστό της παραγωγής, το 95%, ανήκει στο νομό Ημαθίας και καταλήγει στη κονσερβοποιία σε πολλά κέντρα παραλαβής του νομού που βρίσκονται γύρω από την Βέροια. Ίσως το μεγαλύτερο πρόβλημα με τα ροδάκινα είναι ότι συχνά κόβονται πρώιμα προκειμένου να αντέχουν στις μετακινήσεις, με αποτέλεσμα να μην ωριμάζουν φυσιολογικά.

Σημαντικό ρόλο παίζουν τα φυσιολογικά και τα οικονομικά χαρακτηριστικά των ροδάκινων που επηρεάζουν άμεσα την αποδοτικότητα της εμπορίας. Πιο αναλυτικά, στα φυσιολογικά χαρακτηριστικά συμπεριλαμβάνονται η ευπάθεια, η ανταγωνιστικότητα, η κορεσιμότητα, η ανομοιομορφία, ο όγκος τους, το ανώμαλο

σχήμα τους και η δυσκολία κατανάλωσής τους σαν πρώτη ύλη. Τα οικονομικά χαρακτηριστικά των αγροτικών προϊόντων είναι η μικρή ελαστικότητα ζήτησης σε σχέση με την τιμή, η μικρή εισοδηματική ελαστικότητα ζήτησης και η μικρή ελαστικότητα προσφοράς (Καμενίδης 2004).

1.4 Σκοπός της εργασίας

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι να μελετηθεί η εμπορία του ροδάκινου που παράγεται στο Νομό Ημαθίας. Πιο συγκεκριμένα, γίνεται συνοπτική αναφορά στη σημασία του ροδάκινου για τη διατροφή και για την αγροτική οικονομία και ακολουθεί η παρουσίαση στοιχείων από την παραγωγή, τη μεταποίηση και τη διάθεση του προϊόντος σε επίπεδο χώρας. Στη συνέχεια, παρουσιάζεται η πορεία του ελληνικού εξωτερικού εμπορίου καθώς και η παραγωγή και η διάθεση του ροδάκινου στο Νομού Ημαθίας .

Τα νωπά και τα κονσερβοποιημένα φρούτα αποτελούν μια σημαντική πηγή εισόδων για την οικονομία της Ελλάδας και ειδικότερα του Νομού, αφού ένα μεγάλο μέρος της παραγωγής εξάγεται σε ολόκληρο τον κόσμο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο: Η αγορά των ροδάκινων

Η επιλογή των κατάλληλων ποικιλιών, η επέκταση της περιόδου προσφοράς ροδάκινων στην αγορά και η επαφή με τις ανάγκες της αγοράς ευνοούν το εμπόριο του ροδάκινου στις χώρες του εξωτερικού. Ως το πρώτο φρούτο στην Ελλάδα που έχει πετύχει τόσο μεγάλο ποσοστό πιστοποίησης της ποιότητας, Η φετινή χρονιά (2009) έχει ξεκινήσει περισσότερο ευνοϊκά σε σχέση με το 2008 για τους παραγωγούς, όσον αφορά στις τιμές πώλησης προς μεταποιητές (για τα συμπύρηνα) και εμπόρους - συσκευαστές και καταναλωτές (για τα επιτραπέζια).

Εξαιτίας της αυξημένης ανταγωνιστικότητας παρουσιάζεται και αυξημένο το καλλιεργητικό κόστος, που οφείλεται στις υψηλότερες τιμές καυσίμων, λιπασμάτων και προϊόντων φυτοπροστασίας. Η αγορά, όμως, διευρύνεται και νέες χώρες - πελάτες βγαίνουν στο προσκήνιο, με πρώτη τη Ρωσία. Οι απαιτήσεις της τελευταίας σε ποιότητα και ασφάλεια για τα φρούτα και λαχανικά έχουν απομακρύνει σημαντικούς ανταγωνιστές της ελληνικής παραγωγής, όπως την Τουρκία, ενώ οι Ευρωπαίοι ανταγωνιστές της Ελλάδας (Ισπανοί και Ιταλοί) έχουν ήδη διαμορφωμένες θέσεις στην ενιαία αγορά των χωρών - μελών της Ε.Ε. και δεν μπορούν να καλύψουν την επιπρόσθετη ζήτηση από την ανατολική Ευρώπη.

2.1 Τρόποι κατανάλωσης του ροδάκινου

Το εμπόριο οφείλεται στις αγορές του καταναλωτή, για αυτό το λόγο θα πρέπει να γνωρίζει κάποια εξωτερικά κυρίως χαρακτηριστικά γνωρίσματα του ροδάκινου, που θα τον βοηθήσουν στον τρόπο επιλογής και κατανάλωσης του ροδάκινου. Το ροδάκινο είναι ο καρπός της ροδακινιάς. Έχει σφαιρικό ή ωοειδές σχήμα, ραφή στη ράχη και χνουδωτή ή λεία φλούδα ανάλογα με τη ποικιλία σε διάφορους χρωματισμούς του κίτρινου, ρόδινου και κόκκινου αλλά και του λευκοκίτρινου (λευκόσαρκη ροδακινιά).

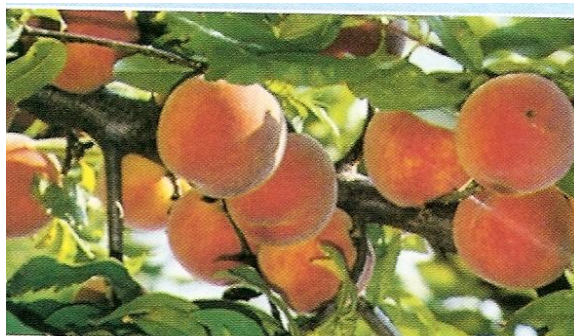
Η σάρκα είναι χυμώδης, αρωματική με γλυκιά και υπόξινη γεύση. Ο πυρήνας του ροδάκινου (κουκούτσι) είναι μεγάλος κόκκινος με πολλές αυλακώσεις και μένει κολλημένος στη σάρκα ή ξεκολλάει εύκολα. Υπάρχουν αρκετά είδη ροδάκινου που έχουν διαφορές στο σχήμα, στο χρώμα και στη γεύση. Έτσι έχουμε τα νεκταρίνια, τα λευκόσαρκα ροδάκινα, τους γιαρμάδες με τη μαλακή πολύ αρωματική σάρκα και τον

πυρήνα να αφαιρείται εύκολα και τα ροδάκινα με τους κόκκινους καρπούς, τα σαγκουίνια.

Τα επιτραπέζια ροδάκινα και τα νεκταρίνια καταναλώνονται νωπά και μαζεύονται από το δέντρο γύρω στη μία εβδομάδα πριν από τη πλήρη ωρίμανση τους. Έτσι μπορούν να διατηρηθούν γύρω στις 15 ημέρες. Το ροδάκινο είναι αρκετά ευαίσθητο στη ζέστη και αν μείνει εκτός ψυγείου σαπίζει γρήγορα.

Τα ροδάκινα εκτός από νωπά τρώγονται και σαν κομπόστα, γίνονται μαρμελάδες χρησιμοποιούνται στη ζαχαροπλαστική, γίνονται λικέρ αναψυκτικά και χυμοί. Η κονσερβοποιία του ροδάκινου είναι πολύ αναπτυγμένη και κονσέρβες ροδάκινου καταναλώνονται σε μεγάλες ποσότητες σε πολλές περιοχές. Το ροδάκινο περιέχει αρκετή ποσότητα βιταμίνη C, ζάχαρη και πρωτεΐνες.

2.2 Παραγωγή

Η συνολική ποσότητα ενός προϊόντος που παράγεται σε έναν τόπο (νομό, περιφέρεια, χώρα) είναι αποτέλεσμα από: 1) τις καλλιεργούμενες εκτάσεις, 2) τη γονιμότητα της αγροτικής γης, 3) το κλίμα που περιβάλλει τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις, 4) τις τεχνικές που εφαρμόζουν οι γεωργοί και τα μέσα που χρησιμοποιούν.

Όλα αυτά προσδιορίζουν την προσφορά του προϊόντος στον συγκεκριμένο τόπο και αυτή με τη σειρά της επηρεάζει μεταξύ άλλων τα εξής:

- 1) **τις ανάγκες σε αριθμό και είδος μεταφορικών μέσων**, για την προώθηση του προϊόντος στα διάφορα καταναλωτικά κέντρα του εσωτερικού και του εξωτερικού.
- 2) **τις ανάγκες σε αποθηκευτικούς χώρους**, για την αποθήκευση του προϊόντος την εποχή της συγκομιδής, έως ότου αυτό προωθησει διάφορες αγορές.

3) **το ύψος του κόστους εμπορίας**, για τις αυξημένες λειτουργίες εμπορίας (μεταφορές, αποθήκευση, μεταποίηση, κ.ά) που απαιτούνται για την διάθεση, την αυξημένη ποσότητα του προϊόντος στις διάφορες αγορές.

4) **τις στρατηγικές εμπορίας**, πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την επιτυχημένη διάθεση του προϊόντος, δηλαδή για την πώληση όλων των παραχθέντων ποσοτήτων και την επίτευξη ικανοποιητικών γεωργικών τιμών πώλησης του προϊόντος.

Ποσότητες παραγόμενου πρωτογενούς προϊόντος

➤ Παγκόσμια παραγωγή

Ο Οργανισμός Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ αναφέρει ότι η σημαντικότερη παραγωγή σε ροδάκινα και νεκταρίνια καταγράφεται στην Κίνα, στην Ιταλία και στις ΗΠΑ, ενώ η μεγαλύτερη συγκέντρωση οπωρώνων ροδάκινου παρατηρείται στις μεσογειακές χώρες. Ωστόσο, η παραγωγή των κύριων χωρών καλλιέργειας ροδάκινου και νεκταρινιού (Αυστραλία, ΗΠΑ, Ιαπωνία, Ισπανία, Ιταλία, Κίνα, Μεξικό, Ταιβάν, Τουρκία και Χιλή) ανήλθε σε 11.800.000 εκατομμύρια τόνους για το 2006 (αύξηση 2% σε σχέση με το έτος 2005).

➤ Ευρωπαϊκή παραγωγή

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση - 27 η ετήσια παραγωγή ροδάκινου κυμάνθηκε από 2.100.000 έως 3.800.000 εκατομμύρια τόνους για την πενταετία 2001 - 05 με σημαντικές διακυμάνσεις, ενώ η μέση στρεμματική απόδοση, για την περίοδο 1997 - 04 ήταν 1.400.000 εκατομμύρια τόνους. Οι χώρες της Ε.Ε. με τη μεγαλύτερη παραγωγή ροδάκινου είναι η Ιταλία, η Ισπανία, η Ελλάδα, η Γαλλία, η Ουγγαρία και η Πορτογαλία. Η συνολική παραγωγή ροδάκινου στην Ε.Ε. κυμαίνεται από 1.400.000 – 1.600.000 εκατομμύρια τόνους σήμερα.

➤ Εγχώρια παραγωγή

Για την περίοδο 2002 - 07, η ελληνική παραγωγή σε ροδάκινα και νεκταρίνια κυμάνθηκε από τους 700.000 στους 950.000 τόνους με εξαίρεση τη χρονιά του 2004 που η συνολική παραγωγή ροδάκινου και νεκταρινιού ήταν σε εξαιρετικά χαμηλά επίπεδα (141.770 τόνους). Για την τριετία 2006 - 08, η παραγωγή παρουσίασε σημαντική μείωση με μέσο ετήσιο ρυθμό μεταβολής -0,14%. Η μέση στρεμματική

απόδοση της καλλιέργειας ροδάκινου για την πενταετία (2002 - 07, πλην του 2003) ήταν 1.770.000 εκατομμύρια τόνους ενώ για το νεκταρίνι ήταν 1.720.000 εκατομμύρια τόνους, αποδόσεις υψηλότερες από αυτές της Ε.Ε - 25. Ενώ το 2008, η ελληνική παραγωγή ξεπέρασε το 50% για το μεταποιημένο και το 30% για το νωπό.

2.2.1 Πρωτογενής παραγωγή

Ο αριθμός των απασχολούμενων στον νομό Ημαθίας στον **πρωτογενή τομέα** ανέρχεται σε 17.548 άτομα (Ε.Σ.Υ.Ε. απογραφή 2000), ενώ σύμφωνα με τα στοιχεία της Διεύθυνσης Αγροτικής Ανάπτυξης ο ενεργός γεωργικός πληθυσμός ανέρχεται σε 24.450 άτομα.

Η καλλιέργεια της ροδακινιάς αντιπροσωπεύει περίπου το 80% της συνολικής έκτασης των δενδρωδών καλλιεργειών και είναι η σπουδαιότερη καλλιέργεια διότι:

- καταλαμβάνει έκταση που αντιπροσωπεύει το 27 - 34% της συνολικής καλλιεργούμενης έκτασης του νομού,
- στην παραγωγή των συμπύρηνων ροδάκινων στηρίζεται ο κύριος κλάδος της βιομηχανίας,
- αποτελεί την καλλιέργεια της οποίας η παραγωγή δεν έχει ακόμη αξιοποιηθεί πλήρως,
- οι εξαγωγές νωπών και μεταποιημένων ροδάκινων αποτελούν κύρια πηγή συναλλάγματος για τον νομό και τη χώρα

Από τις άλλες δενδρώδεις καλλιέργειες, οι οποίες επίσης αποτελούν κλάδους ιδιαίτερης οικονομικής σημασίας για το νομό, η καλλιέργεια της μηλιάς περιορίσθηκε στις ημιορεινές και ορεινές περιοχές, έτσι η έκταση της το 2009 ανέρχεται σε 220.000 δέντρα (Διεύθυνση Γεωργίας).

Η καλλιέργεια των κηπευτικών αποτελεί, μετά την δενδροκομία, τον κλάδο της φυτικής παραγωγής για τον οποίο είναι ευνοϊκές οι κλιματολογικές συνθήκες, αλλά χρειάζεται οργάνωση της εμπορίας τους, η οποία είναι ακόμη ανεπαρκής.

2.2.2 Φορείς εμπορίας ροδάκινων

Οι **φορείς εμπορίας** (marketing institutions) ή οι εμπορικές επιχειρήσεις (marketing firms) ή έμποροι (merchants) ονομάζονται τα άτομα ή οι εταιρείες που

παίρνουν μέρος στη διακίνηση των αγροτικών προϊόντων από τους παραγωγούς ως τους καταναλωτές.

Οι φορείς εμπορίας των ροδάκινων μπορούν να χωριστούν σε δύο μεγάλες κατηγορίες, ανάλογα με το εάν αποκτούν ή όχι κυριότητα των αγροτικών προϊόντων κατά τη διακίνησή τους.

Έτσι, υπάρχουν:

α) Οι φορείς εμπορίας που *αποκτούν την κυριότητα* των ροδάκινων κατά τη συμμετοχή τους στη διακίνηση των φρούτων.

Τέτοιοι φορείς είναι οι εξής:

1. Οι χονδρέμποροι
2. Οι λιανέμποροι

β) Οι φορείς εμπορίας που *δεν αποκτούν την κυριότητα* των ροδάκινων, τη διακίνηση των οποίων διευκολύνουν με τις λειτουργίες τους.

Τέτοιοι φορείς είναι οι εξής:

1. Οι μεσίτες
2. Οι αντιπρόσωποι

1. Χονδρέμποροι

Χονδρέμποροι (wholesalers) ονομάζονται εκείνοι οι φορείς εμπορίας, οι οποίοι αγοράζουν ροδάκινα από τους παραγωγούς και τα μεταπωλούν στους λιανοπωλητές αλλά και σε άλλους αγοραστές αλλά όχι στους τελικούς καταναλωτές.

2. Λιανέμποροι

Λιανέμποροι (retailers) ονομάζονται εκείνοι οι φορείς εμπορίας, οι οποίοι πωλούν τα ροδάκινά τους απευθείας στους τελικούς καταναλωτές.

3. Μεσίτες

Μεσίτες (brokers) είναι οι φορείς εμπορίας οι οποίοι βοηθούν τους πωλητές ή τους αγοραστές των ροδάκινων να επικοινωνήσουν μεταξύ τους και να προβούν την αγοραπωλησία των προϊόντων, προσφέροντάς τους σχετική πληροφόρηση.

4. Αντιπρόσωποι

Αντιπρόσωποι (agents) ονομάζονται εκείνοι οι φορείς εμπορίας, οι οποίοι βοηθούν τους πωλητές ή τους αγοραστές των ροδάκινων μιας περιοχής, με σκοπό να έρθουν σε ή σε επαφή μεταξύ τους και να τους διευκολύνουν στις διαπραγματεύσεις τους για την αγοραπωλησία των προϊόντων, προσφέροντάς τους προς τούτο σχετική πληροφόρηση.

2.3 Τιμή των ροδάκινων

Τα αγροτικά εισοδήματα επιδεινώθηκαν ακόμα περισσότερο με την κατάρρευση των τιμών παραγωγού έως 48%. Έχει ήδη καταγραφεί η εξαιρετικά μεγάλη πτώση των τιμών σε μια σειρά σημαντικών προϊόντων, όπως το ελαιόλαδο (-20%), τα φρούτα (-48%), η τιμή στα μήλα και στα ροδάκινα (-43%), τα οινοστάφυλα (-40%), το αγελαδινό γάλα (-14%). Την τελευταία 5ετία η άνοδος του κόστους παραγωγής κινήθηκε με υπερδιπλάσιο ρυθμό σε σχέση με τις τιμές διάθεσης των αγροτικών προϊόντων. Πρόκειται για μια πρωτοφανούς έκτασης μείωση του αγροτικού εισοδήματος, που αποτυπώνεται με ιδιαίτερα έντονο αρνητικό πρόσημο κατά το 2008 (-14,4%).

Οι τιμές των ροδάκινων μπορούν να διακριθούν σε διάφορες κατηγορίες, ανάλογα με το κριτήριο που χρησιμοποιείται για την ταξινόμησή τους. Έτσι έχουμε:

1. Ανάλογα με τον *τρόπο σχηματισμό* τους, διακρίνονται σε:

- α) Αγοραίες τιμές ή τιμές αγοράς, όταν οι τιμές σχηματίζονται ελεύθερα στην αγορά.
- β) Διοικητικές τιμές, όταν οι τιμές σχηματίζονται από κάποιο διοικητικό όργανο.

2. Ανάλογα με το *στάδιο εμπορίας* στο οποίο σχηματίζονται, οι τιμές διακρίνονται σε:

- α) Γεωργικές τιμές ή χωρικές τιμές ή τιμές παραγωγού. Είναι οι τιμές στις οποίες οι γεωργοί πωλούν τα προϊόντα τους σε οποιονδήποτε φορέα εμπορίας (χονδρέμπορος, εξαγωγέας, αγροτοβιομήχανος).
- β) Βιομηχανικές τιμές, δηλαδή οι τιμές στις οποίες οι διάφοροι φορείς μεταποίησης πωλούν τα μεταποιημένα αγροτικά προϊόντα τους.
- γ) Χονδρικές τιμές. Είναι οι τιμές στις οποίες οι φορείς χονδρικής διάθεσης πωλούν τα αγροτικά προϊόντα του στους λιανοπωλητές κ.ά.
- δ) Λιανικές τιμές ή τιμές καταναλωτή. Είναι οι τιμές στις οποίες οι φορείς λιανοπώλησης πωλούν τα αγροτικά προϊόντα στους καταναλωτές.
- ε) Εξαγωγικές τιμές. Είναι οι τιμές με τις οποίες πωλούνται τα αγροτικά προϊόντα μιας χώρας σε μια άλλη χώρα.
- στ) Εισαγωγικές τιμές. Είναι οι τιμές με τις οποίες εισάγονται σε μία χώρα προϊόντα άλλων χωρών.

3) Ανάλογα με την *έκταση της αγοράς* που καλύπτουν οι τιμές διακρίνονται σε:

- α) Τοπικές τιμές, όταν αναφέρονται σε τιμές προϊόντων που διαμορφώνονται σε μια μόνο περιοχή της χώρας.
- β) Εθνικές τιμές, όταν δίνουν τη μέση τιμή του προϊόντος σε ολόκληρη τη χώρα.
- γ) Διεθνείς τιμές, όταν αναφέρονται σε τιμές προϊόντων που διαμορφώνονται στη διεθνή αγορά.

4) Ανάλογα με το *ύψος στο οποίο καθορίζονται οι τιμές* των ροδάκινων από το αρμόδιο όργανο Αγροτικής Πολιτικής της Ε.Ε. ή του Κράτους, διακρίνονται σε:

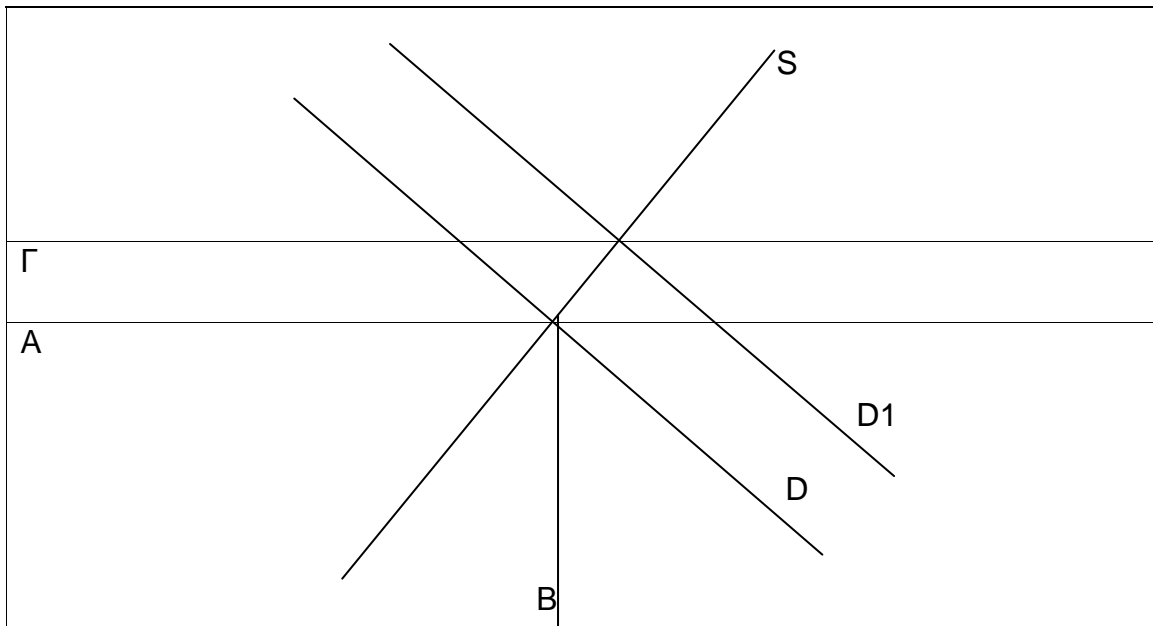
- α) Τιμές εγγύησης, είναι οι ελάχιστες τιμές κάτω από τις οποίες απαγορεύεται η αγορά των προϊόντων.
- β) Ανώτατες τιμές, είναι οι μέγιστες τιμές πάνω από τις οποίες απαγορεύεται η πώληση των προϊόντων.
- γ) Σταθερές τιμές, είναι οι τιμές εκείνες στις οποίες πρέπει να γίνει η αγοραπωλησία των προϊόντων.

Οι κυριότεροι παράγοντες που επηρεάζουν την τιμή των ροδάκινων που παράγονται με συστήματα εναλλακτικών μορφών γεωργίας είναι:

- Η προσφορά των γεωργικών προϊόντων
- Η ζήτηση των γεωργικών προϊόντων
- Το κόστος παραγωγής των γεωργικών προϊόντων

Από τους παράγοντες αυτούς οι κυριότεροι είναι η προσφορά και η ζήτηση των γεωργικών προϊόντων. Οι τιμές των προϊόντων σε ελεύθερη ή ανταγωνιστική αγορά διαμορφώνονται από τις δυνάμεις της προσφοράς και της ζήτησης, όπως δείχνει το διάγραμμα 2.3.

Διάγραμμα 2.3: Διαμόρφωση τιμής και ποσότητας ισορροπίας.

Πηγή: Ε.Σ.Υ.Ε.

Η καμπύλη προσφοράς των ροδάκινων που παράγονται με το σύστημα ολοκληρωμένης διαχείρισης είναι S και η καμπύλη ζήτησης είναι D . Η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας διαμορφώνονται στα επίπεδα OA και OB , αντίστοιχα.

Η τιμή (OA) δεν διαφέρει από την τιμή των αντίστοιχων προϊόντων συμβατικής γεωργίας. Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος ώστε να αυξηθεί η τιμή των ροδάκινων που παράγονται με συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης είναι η αύξηση της ζήτησης, δηλαδή η μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης προς τα πάνω ($D1$). Για να συμβεί αυτό απαιτείται ενημέρωση του καταναλωτικού κοινού για τα πλεονεκτήματα των ροδάκινων που παράγονται με το σύστημα της ολοκληρωμένης διαχείρισης.

Η ενημέρωση αυτή μπορεί να γίνει αποτελεσματικά, μέσω της διαφήμισης του συστήματος της ολοκληρωμένης διαχείρισης καλλιεργειών, με ιδιαίτερη έμφαση στα πλεονεκτήματα του συστήματος, δηλαδή στην αειφορική χρήση των φυσικών πόρων, στην προστασία του περιβάλλοντος και στην παραγωγή ασφαλών από υγιεινής πλευράς φρούτων.

Στο διάγραμμα 2.3 βλέπουμε τα αποτελέσματα της αύξησης της ζήτησης. Η τιμή ισορροπίας αυξάνεται από A σε Γ . Αν όμως αυξηθεί η προσφορά ροδάκινων που παράγονται με συστήματα ολοκληρωμένης διαχείρισης, κάτι πολύ πιθανό εξαιτίας της μείωσης του κόστους παραγωγής, θα μετατοπιστεί η καμπύλη

προσφοράς (S) προς τα κάτω και δεξιά, με αποτέλεσμα να εξουδετερωθεί η αρχική αύξηση της τιμής των ροδάκινων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο: Το εξωτερικό εμπόριο της Ελλάδας

Η Ελλάδα διαχειρίζεται μεγάλο αριθμό εξαγωγίμων αγαθών και υπηρεσιών . Η συνολική αξία των εμπορικών συναλλαγών της χώρας έφθασε, το έτος 2007, στα 72.670 εκ. ευρώ, καταγράφοντας μία αύξηση 8,1% σε σχέση με το 2006. Η αύξηση αυτή, ωστόσο, αντανακλά κυρίως τον ιδιαίτερα υψηλό ρυθμό αύξησης των εισαγωγών και δευτερευόντως την μέτρια άνοδο που σημείωσαν οι εξαγωγές, δημιουργώντας έτσι ένα σημαντικό εμπορικό έλλειμμα, το οποίο συνεχώς διευρύνεται μέχρι και σήμερα (2010).

3.1 Εξαγωγές

Ο τομέας των φρούτων μαζί με τα κηπευτικά αποτελεί για την ελληνική γεωργία, το δυναμικότερο κλάδο από άποψη αξίας, όγκου παραγωγής, εμπορίας κ.λπ. Παρά τις καλλιεργητικές δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο τομέας των φρούτων, αποτελεί σημαντικό παράγοντα για το ελληνικό εμπορικό ισοζύγιο. Σύμφωνα με τις αναλύσεις του Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγών, για το 2006 οι εξαγωγές τροφίμων αποτέλεσαν το 18% του συνόλου των εξαγωγών της χώρας, με πρώτες τις κατηγορίες μεταποιημένων.

Η πρώτη εξαγωγίμη κατηγορία τροφίμων και ποτών για την Ελλάδα το 2005 τα μεταποιημένα φρούτα κατέλαβαν μερίδιο 20,5% και ακολούθησαν οι καρποί και τα νωπά φρούτα με 18% μερίδιο. Αφήνοντας πίσω το ελαιόλαδο με 15,3% και τα προϊόντα ιχθυοκαλλιέργειας με 12,3%.

Σύμφωνα με στοιχεία που συγκέντρωσε και επεξεργάστηκε η υπηρεσία Αγροτικής Οικονομίας της ΠΑΣΕΓΕΣ, ο τομέας των φρούτων μαζί με τα κηπευτικά αποτελεί ίσως για την ελληνική γεωργία, το δυναμικότερο κλάδο από άποψη αξίας, όγκου παραγωγής, εμπορίας, απασχολούμενου ανθρώπινου δυναμικού, εισαγόμενου συναλλάγματος και κάλυψης του συνόλου σχεδόν των εγχώριων αναγκών σε αντίστοιχα προϊόντα.

Αναλυτικότερα, τα οπωροκηπευτικά καταλαμβάνουν το 26% των καλλιεργούμενων και το 36% των αρδευόμενων εκτάσεων της χώρας, συμμετέχουν με ποσοστό 32% στη διαμόρφωση τα ακαθάριστης αξίας της φυτικής παραγωγής και

είναι τα προϊόντα που συμβάλλουν τα μέγιστα στη διαμόρφωση του εμπορικού ισοζυγίου αγροτικών προϊόντων.

Το ύψος της ελληνικής παραγωγής ανέρχεται σε 7,5 εκ. τόνους εκ των οποίων 4 εκ. τόνοι αφορούν τα λαχανικά και 3,8 εκ. τόνοι τα φρούτα, ποσότητα που αντιστοιχεί στο 9,2% της κοινοτικής παραγωγής (12,7% για τα φρούτα και 8,6% για τα κηπευτικά).

Από τα φρούτα, ως σημαντικότερη ομάδα προϊόντων μπορούν να αναφερθούν τα εσπεριδοειδή (30% της παραγωγής), τα ροδάκινα – νεκταρίνια (24%), τα καρπούζια (16%), τα επιτραπέζια σταφύλια (9%), τα μήλα (7,7%), τα πεπόνια (4%) κ.ά.

Η πορεία των εξαγωγών (2004 – 2006)

Βάσει των στοιχείων της Ε.Σ.Υ.Ε. οι κυριότερες εξαγωγές φρούτων και καρπών, νωπών και αποξηραμένων, για τα έτη 2006, 2005 και 2004 παρουσιάστηκαν τα εξής μεγέθη:

- ❖ Για το 2006 εξήχθησαν 703.9009,51 τόνοι που έφεραν συνάλλαγμα αξίας 437.968,49 ευρώ.
- ❖ Για το 2005 εξήχθησαν 751.997,57 τόνοι που έφεραν συνάλλαγμα αξίας 438.283,13 ευρώ.
- ❖ Για το 2004 εξήχθησαν 632.878,77 τόνοι που έφεραν συνάλλαγμα αξίας 351.174,84 ευρώ.

Για τα ίδια έτη οι εξαγωγές προπαρασκευασμένων ή διατηρημένων φρούτων παρουσίασαν τα εξής μεγέθη:

- Το 2006 εξήχθησαν 385.544,98 τόνοι που έφεραν συνάλλαγμα αξίας 294.488,79 ευρώ.
- Το 2005 εξήχθησαν 362.328,5 τόνοι που έφεραν συνάλλαγμα αξίας 261.017,53 ευρώ.
- Το 2004 εξήχθησαν 256.708,5 τόνοι που έφεραν συνάλλαγμα αξίας 215.649,79 ευρώ.

Όπως αναφέρονται στον πίνακα 3.1:

Πίνακας 3.1 Τα ποσοστά εξαγωγής της συνολικής παραγωγής νωπών ροδάκινων ανά χώρα το 2006.

Χώρα	Νωπά %
Γερμανία	12,15
Ην. Βασίλειο	13,53
Ολλανδία	7,18
Ρωσία	6,18
Ρουμανία	5,19
Ιταλία	4,79
Βουλγαρία	0,81
Πορτογαλία	4,28
Αλβανία	3,31
Τσεχία	2,75
Σερβία	2,26
Αυστρία	2,18
Κύπρος	1,97
Ουγγαρία	1,83
Ουκρανία	1,79
Σλοβακία	1,75
ΠΓΔΜ	1,65
Γαλλία	1,52
Σουηδία	1,51
Μολδαβία	1,31
Κροατία	1,17
Σλοβενία	10,87
Αυστραλία	0,80
Ελβετία	0,75
Δανία	0,67
Ισπανία	0,59
Καναδάς	0,56
Νορβηγία	0,54
Φιλανδία	0,52
Τουρκία	0,46
ΗΠΑ	0,44
Βοσνία – Ερζεγοβίνη	0,40
Λευκορωσία	0,35
Βέλγιο	0,35

ΠΗΓΗ: Ε.Σ.Υ.Ε.

Δικαιολογητικά Εξαγωγών

Για την εξαγωγή φρούτων χρειάζονται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- Πρωτότυπο τιμολόγιο με ΑΦΜ
- Packing List (Κιβωτολόγιο)
- Δήλωση Προμηθευτού (αν τα εμπορεύματα προορίζονται για χώρες με προτιμησιακό καθεστώς)
- Αριθμό Ειδικού Μητρώου Εξαγωγέα (από το Επιμελητήριο της Περιοχής σας)
- Εξουσιοδότηση
- Δελτίο Αποστολής

Σε περίπτωση εξαγωγής θα πρέπει να υπάρχουν και σφραγισμένα αντίγραφα από τον εξαγωγέα του παραστατικού, όπως ένα έγγραφο "τιμολόγιο-δελτίο αποστολής".

3.2 Εισαγωγές

Σημαντικό στοιχείο αποτελεί η αύξηση του όγκου των εισαγόμενων προϊόντων που κατακλύζουν την ελληνική αγορά, ενώ παράλληλα διαπιστώνεται ότι οι εξαγωγικές προσπάθειες της χώρας συρρικνώνονται. Δεν είναι λίγες οι εταιρίες που πριν από λίγα χρόνια κατείχαν πρωτεύοντα ρόλο στις εξαγωγές φρέσκων φρουτολαχανικών, ενώ τώρα το μεγαλύτερο μέρος του τζίρου τους προέρχεται από τις εισαγωγές.

Βάσει των στοιχείων της Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας (Ε.Σ.Υ.Ε.), παρουσιάζεται παρακάτω η εξέλιξη των ετών 2005 με 2007 του γενικού ισοζυγίου φρέσκων φρουτολαχανικών στον Πίνακα 3.2.

Πίνακας 3.2. Τα κυριότερα εισαγόμενα προϊόντα τα έτη 2005 – 2007.

ΦΡΕΣΚΑ ΦΡΟΥΤΟ- ΛΑΧΑΝΙΚΑ	2005 ΚΙΛΑ	2005 ΑΞΙΑ ευρώ	2006 ΚΙΛΑ	2006 ΑΞΙΑ ευρώ	2007 ΚΙΛΑ	2007 ΑΞΙΑ ευρώ
ΑΚΤΙΝΙΔΙΑ	1.897.752	2.342.661	1.272.419	1.616.095	1.468.818	2.300.719
ΑΧΛΑΔΙΑ	13.717.792	9.491.813	24.483.891	15.799.104	16.784.967	14.276.369
ΓΛΥΚΟ- ΠΙΠΕΡΙΕΣ	8.402.004	4.769.921	14.115.910	6.893.713	7.597.203	6.533.189
ΕΣΠΕΡΙ- ΔΟΕΙΔΗ	22.659.946	11.445.522	30.749.717	16.934.618	33.724.132	20.612.889
ΚΑΡΠΟΥΖΙΑ	4.501.419	666.820	825.836	367.323	5.874.158	2.877.725
ΚΕΡΑΣΙΑ	22.069	58.655	26.012	94.431	205.463	661.485
ΚΗΠΕΥΤΙΚΑ	11.662.773	7.941.325	19.656.827	14.411.558	31.155.927	26.432.677
ΡΟΔΑΚΙΝΑ- ΝΕΚΤΑΡΙΝΙΑ	682.429	943.345	709.494	887.421	8.293.852	10.236.515
ΣΠΑΡΑΓΓΙΑ	27.069	119.470	29.917	126.219	149.077	280.534
ΣΤΑΦΥΛΙΑ	7.956.918	3.534.559	1.140.044	1.357.305	923.432	1.321.139
ΆΛΛΑ	1.027.641.384	34.771.482	34.058.968	26.320.324	27.776.187	31.805.778

ΠΗΓΗ: Ε.Σ.Υ.Ε.

Δικαιολογητικά Εισαγωγών

Για την εισαγωγή φρούτων χρειάζονται τα παρακάτω δικαιολογητικά:

- Πρωτότυπα Τιμολόγια
- Κιβωτολόγιο
- Φορτωτική
- Εξουσιοδότηση

Κάποια πρωτότυπα πιστοποιητικά

Όλα τα δικαιολογητικά που απαιτούνται και στις εισαγωγές και στις εξαγωγές, παρέχονται είτε από τις Κοινοτικές Αρχές είτε από την Διεύθυνση Γεωργίας προς τους ενδιαφερόμενους.

3.3 Πορεία ελληνικού εξωτερικού εμπορίου

α) Εξαγωγές

Οι εξαγωγές το 2006 της Ελλάδας προς τις χώρες της Ε.Ε. (25) σημειώνουν μία αύξηση 3,5%, ενώ προς τις χώρες της Ε.Ε. (15) παρατηρείται οριακή μείωση - 0,2%. Μικρή μείωση -2,5% παρατηρείται και στις εξαγωγές μας προς τη Β. Αμερική. Σημαντική, ωστόσο, εμφανίζεται η αύξηση των εξαγωγών μας (44,8%) προς άλλες αναπτυσσόμενες χώρες (Ιαπωνία, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία).

Ισχυρή άνοδο της τάξης του 53,6% σημείωσαν οι εξαγωγές της Ελλάδας προς τις χώρες της Αφρικής, που αποτελούν ωστόσο μόλις το 0,9% της συνολικής αξίας των ελληνικών εξαγωγών, καθώς και οι εξαγωγές προς τις χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών (Κ.Α.Κ.), με ποσοστό 19,8%, αν και πάλι τα απόλυτα μεγέθη είναι σχετικά χαμηλά. Ακολουθούν τα Βαλκάνια, όπου σημειώνεται αύξηση 16,0%.

Αντίθετα, μείωση σημειώθηκε στις εξαγωγές μας προς τις χώρες της Β. Αφρικής και της Μ. Ανατολής, της τάξης του -29,8%, τις χώρες της Νότιο - Ανατολικής Ασίας, της τάξης του -18,1%, και τις χώρες της Λατινικής Αμερικής, της τάξης του -11,8%.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. για το 11μηνο Ιανουάριος - Νοέμβριος 2007, από τις χώρες που περιλαμβάνονται στην Κ.Α.Κ., την μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν οι εξαγωγές μας προς το Αζερμπαϊτζάν και το Τουρκμενιστάν, (108,8% και 102,6% αντιστοίχως), ωστόσο η Ρωσία παραμένει ο μεγαλύτερος αποδέκτης ελληνικών προϊόντων σε απόλυτα μεγέθη.

Μεταξύ των χωρών της Β. Αφρικής και Μέσης Ανατολής μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν οι εξαγωγές της χώρας μας προς την Υεμένη, κατά 567,7%, το Μπαχρέιν κατά 155,7% και το Ομάν κατά 127,8%, ενώ σε απόλυτα μεγέθη την πρώτη θέση κατέχουν τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Από τις χώρες της Βαλκανικής, την μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν οι εξαγωγές μας προς τη Βοσνία - Ερζεγοβίνη, κατά 45,2%, την Κροατία, κατά 42,0% και την Ρουμανία, κατά 33,3%, ωστόσο σημαντικότερο προορισμό των ελληνικών προϊόντων στην περιοχή αποτελεί η Βουλγαρία και στη συνέχεια η Ρουμανία.

Από τις 25 χώρες της Ε.Ε. την μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν οι εξαγωγές μας προς την Σλοβακία κατά 53,5%, την Λετονία κατά 37,6%, την Ουγγαρία κατά

36,0%, και την Κύπρο κατά 31,7%, ωστόσο σε απόλυτα μεγέθη η Γερμανία αποτελεί τον σημαντικότερο αποδέκτη ελληνικών εξαγωγών, με την Ιταλία και την Κύπρο να την ακολουθούν στη δεύτερη και τρίτη θέση αντιστοίχως.

β) Εισαγωγές

Οι εισαγωγές της Ελλάδας το 2007 κινήθηκαν με ρυθμό υπερδιπλάσιο σε σχέση με τις εξαγωγές και έφτασαν στα 55.521,8 εκ. ευρώ, σημειώνοντας αύξηση κατά 9,4%. Συνέπεια της σημαντικής αυτής ανόδου ήταν το εμπορικό έλλειμμα να διευρυνθεί κατά 13,3%.

Αναλύοντας τις εξαγωγές κατά γεωγραφικές περιοχές παρατηρούμε ότι:

Ιδιαίτερα σημαντική εμφανίζεται η αύξηση των εισαγωγών μας από τη Β. Αμερική (43,4%), καθώς και από τους εταίρους μας στην Ε.Ε. (25) κατά 10,3%. Σημαντική αύξηση της αξίας των εισαγωγών (11,8%) καταγράφηκε και από τις Βαλκανικές χώρες, καθώς και από τις χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Αφρικής (64,8% και 37,7% αντίστοιχα), η συμμετοχή των οποίων όμως στις συνολικές εισαγωγές της χώρας μας παραμένει πολύ χαμηλή. Μείωση σημειώνεται στις εισαγωγές της χώρας μας από τις χώρες της Μ. Ανατολής (-8,4%), καθώς και από τις χώρες της Κοινοπολιτείας Ανεξαρτήτων Κρατών (-3,1%).

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με προσωρινά στοιχεία της Ε.Σ.Υ.Ε. για το 11μηνο Ιανουάριος - Νοέμβριος 2007, μεταξύ των εταίρων μας στην Ε.Ε. (25) την μεγαλύτερη αύξηση σημείωσαν οι εισαγωγές μας από την Εσθονία και την Πολωνία κατά 85,8% και 43,7% αντιστοίχως, ενώ σε απόλυτα μεγέθη πρώτα η Γερμανία και δευτερευόντως η Ιταλία αποτελούν τους μεγαλύτερους προμηθευτές μας για το 2007.

Από τις χώρες της Β. Αμερικής την μεγαλύτερη αύξηση εμφανίζουν οι εισαγωγές μας από τις Η.Π.Α., ενώ θεαματική άνοδο κατά 149,9% παρουσιάζουν και οι εισαγωγές μας από την Αυστραλία, παρόλο που σε απόλυτα μεγέθη παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Από τις χώρες των Βαλκανίων, σημαντικότερη αύξηση κατά 99,7% παρατηρείται στις εισαγωγές από την Αλβανία, ενώ η Βουλγαρία παραμένει ο κύριος προμηθευτής της χώρας μας στην εν λόγω περιοχή.

Από τις χώρες που ανήκουν στην Κοινοπολιτεία Ανεξαρτήτων χωρών, την μεγαλύτερη αύξηση παρουσιάζουν οι εισαγωγές μας από την Αρμενία κατά 323,2%, ωστόσο σε απόλυτα μεγέθη, η Ρωσία αποτελεί μακράν τον σημαντικότερο προμηθευτή της χώρας μας.

Από τις χώρες της Μέσης Ανατολής, το Ιράν αποτελεί τον σημαντικότερο προμηθευτή της χώρας μας, ενώ θεαματική αύξηση παρουσίασαν και οι εισαγωγές μας από το Ιράκ και το Μπαχρέιν, παρόλο που η συμμετοχή τους στις συνολικές μας εισαγωγές είναι ιδιαίτερος χαμηλή.

Τέλος, μεταξύ των χωρών της Ν.Α. Ασίας, η Κίνα και η Ν. Κορέα αποτελούν τους βασικούς προμηθευτές μας, με τις εισαγωγές μάλιστα από την πρώτη να αυξάνονται κατά 50,6% το 2007.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο: Παραγωγή Νομού Ημαθίας

4.1 Διαχρονική εξέλιξη

Η δενδροκομία στη Ημαθία είναι συνυφασμένη με το περιβάλλον, τους φυσικούς πόρους και τους κατοίκους, όμως γεωργικό οικονομικό ενδιαφέρον απέκτησε μετά τη απελευθέρωση από τους Τούρκους (1912). Οι πρώτοι μικτοί οπωρώνες φυτεύτηκαν μετά τον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο, στις αρχές του 1920. Τα φυτά - δενδρύλλια οι Ναουσαίοι παραγωγοί τα έφεραν από τον Βόλο όπου η δενδροκομία την εποχή εκείνη είχε ανάπτυξη με αξιόλογες ποικιλίες.

✚ Ιστορικός σταθμός το έτος 1927.

Το έτος 1927 αποτελεί ιστορικό σταθμό της συστηματικής δενδροκομίας, οι Ναουσαίοι παραγωγοί, Σταύρος Λαναράς και Φωκίων Πεχλιβάνος, φύτευσαν συστηματικό οπωρώνα με μηλιές, ροδακινιές, αχλαδιές και βερικοκιές - κάθε είδος ξεχωριστά - σε έκταση 220 στρέμματα. Τα φυτά - δενδρύλλια, τα προμηθεύτηκαν από το κρατικό φυτώριο της Φλώρινας. Υπεύθυνος του φυτωρίου ήταν ο οραματιστής και ενθουσιώδης γεωπόνος Γιάννης Κοντόπουλος (1891-1929), οποίος ασχολήθηκε με ιδιαίτερο ενδιαφέρον και αγάπη για την ανάπτυξη της δενδροκομίας ειδικά της μηλιάς στο Ν. Φλώρινας. Ο Γιάννης Κοντόπουλος έφερε από τη Γαλλία και Ιταλία πάνω από 200 ποικιλίες ροδακινιάς, μηλιάς, αχλαδιάς, κερασιάς και βερικοκιάς. Τα παραπάνω οπωροφόρα και οι ποικιλίες τους αποτέλεσαν τον πρώτο πυρήνα ανάπτυξης της δενδροκομίας σε πολλές περιοχές της Μακεδονίας.

Οι παραγωγοί στους πρώτους συστηματικούς οπωρώνες αντιμετώπισαν προβλήματα με την τεχνική της καλλιέργειας την καταπολέμηση εχθρών - ασθενειών, στη μεταφορά και στη διάθεση των προϊόντων. Η μεταφορά από τη Νάουσα στην Αθήνα γινόταν με το τρένο. Το 1935 οι Σ. Λαναράς και Φ. Πεχλιβάνος προσέλαβαν τον Φ. Βιγκάτο (Ιταλός), πρακτικός δενδροκόμος, για υπεύθυνο του οπωρώνα. Ο Βιγκάτο έχοντας πρακτικές δενδροκομικές γνώσεις εφάρμοσε κλάδεμα σχηματισμού και καρποφορίας, τους δε εχθρούς και τις ασθένειες τις αντιμετώπιζε με φυτοφάρμακα, όπως αρσενικός μόλυβδος, γαλαζόπετρα, θειάφι. Με σωστή τεχνική και καταπολέμηση των εχθρών - ασθενειών το πρόβλημα της καρπότητας

περιορίσθηκε. Οι παραγωγοί της Ημαθίας επισκέπτονταν τον Βιγκάτο στον οπωρώνα για να ενημερωθούν, τους δέχονταν με προθυμία για συνεργασία και αντάλλαζαν γνώμες και ιδέες για τα οπωροφόρα. Στα τελευταία χρόνια του μεσοπολέμου φυτωριούχοι ή απλοί πολίτες που είχαν ενδιαφέρον για την δενδροκομία έφεραν ποικιλίες από την Ιταλία και Γαλλία. Τα φυτώρια (Δ. Κιτσιουκης, Δ. και Γ. Βαλαμώτης) έφεραν τις ποικιλίες μηλιάς Red Delicious, Golden Delicious, Blak Ben Davis, όπως και άλλες ποικιλίες οπωροφόρων. Η έδρα του φυτωρίου ήταν στις Σέρρες μάλιστα την περίοδο της λειτουργίας του φυτωρίου σημειώθηκε μια αξιόλογη για την εποχή ανάπτυξη της δενδροκομίας (μηλιά, αχλαδιά, ροδακινιά και αργότερα κερασιά) στην περιοχή. Άλλοι αφανείς και ενθουσιώδεις έφεραν τις ποικιλίες Elberta και J. H. Hale, οι οποίες φυτεύτηκαν μετά τον πόλεμο σε μεγάλες εκτάσεις και πολλές περιοχές. Η ποικιλία Elberta παρέμεινε για πολλά χρόνια η κύρια ποικιλία της χώρας μας, μέχρι τις αρχές του '70. Η J. H. Hale ήταν ο βασιλιάς των ροδάκινων, ξεχώριζε για την γεύση, χρώμα και μέγεθος καρπών. Η παραγωγή της J. H. Hale, σήμερα είναι πολύ περιορισμένη. Η διάδοση εδώ και αρκετά χρόνια σταμάτησε διότι η απόδοση - παραγωγή δεν είναι σταθερή εξαιτίας κυρίως έλλειψης επικονιαστών, μετά την εκκρίζωση της Elberta. Η J. H. Hale, είναι αυτόστειρη ποικιλία ροδακινιάς, έχει ανάγκη από κατάλληλους επικονιαστές.

Το ενδιαφέρον από τους παραγωγούς για την ανάπτυξη της δενδροκομίας σταμάτησε στα χρόνια του πολέμου (1940) στα χρόνια της ξενικής κατοχής και του εμφυλίου πολέμου και άρχισε πάλι το 1950.

Η Νέα εποχή της δενδροκομίας.

Η νέα εποχή της δενδροκομίας άρχισε με μεγάλο ενδιαφέρον το 1950, τόσο στη περιοχή Νάουσας και του Νομού, όσο στις περιοχές Νομούς Πέλλας, Φλώρινας, Πιερίας. Τα πρώτα χρόνια του '50 οι προτιμήσεις των παραγωγών για την ροδακινιά ήταν οι ποικιλίες Elberta, J. H. Hale, Contoni, Red Birg Cling, Golden Jubile, Morettini κ.ά., Οι φυτεύσεις με τα παραπάνω είδη και ποικιλίες κάλυψαν σημαντικές πεδινές, ημιορεινές και ορεινές εκτάσεις.

Το 1953 ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Νάουσας με την συνεργασία της “Αγρεξ” πραγματοποίησε τις πρώτες εξαγωγές ροδάκινων. Η ενεργή συμμετοχή του Α.Σ. Νάουσας για κοινή διαχείριση, διάθεση και εξαγωγή έδωσαν σιγουριά στους παραγωγούς για την δενδροκομία. Η δενδροκομία την δεκαετία του '60 γνώρισε

εντυπωσιακή ανάπτυξη και επέκταση με νέες ποικιλίες ροδακινιάς Αμερικανικής προέλευσης Red haven, Dexired, Cardinal, κ.ά., στη περιοχή της Νάουσας και σε πολλές περιοχές - ζώνες της Κ.Δ. Μακεδονίας.

Η κατασκευή και λειτουργία, στις αρχές του '60, μεγάλων σύγχρονων ψυγείων στη περιοχή της Νάουσας, Σκύδρας και Βέροιας έδωσε λύσεις στο πρόβλημα της πρόψυξης των ροδακίνων για εξαγωγή και για την συντήρηση των φρούτων, όπως τα ροδάκινα. Απλά αναφέρουμε ότι τότε λειτουργούσαν μόνο στην περιοχή της Νάουσας πάρα πολλά ιδιωτικά ψυγεία μικρής χωρητικότητας για την συντήρηση των μήλων.

Η υπερπαραγωγή της ποικιλίας Elberta την δεκαετία του '60 αρχές '70 συνάντησε σοβαρά προβλήματα διάθεσης στις αγορές του εξωτερικού, διότι η κατανάλωση είχε στραφεί στις νέες ποικιλίες, που αναφέραμε. Οι εξαγωγές των ροδακίνων γίνονταν κυρίως με βαγόνια ψυγεία με κύριο προορισμό την Γερμανία (Μόναχο), τότε Δυτική Γερμανία, που ήταν το πιο σημαντικό κέντρο υποδοχής και διανομής των οπωροκηπευτικών για την Γερμανία αλλά και για άλλες χώρες της Ευρώπης. Η ανάπτυξη της ροδακινοκαλλιέργειας παρά τις περιόδους κρίσης στη διάθεση, στις μεταφορές και στις τιμές παραγωγού συνεχίστηκε με κανονικούς ρυθμούς, διότι απόκτησε την εμπιστοσύνη των παραγωγών στις περιοχές που ευδοκίμοιζε παραγωγικά, ποιοτικά και είχαν υποδομές, όπως ψυγεία, διαλογητήρια κ.ά.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης με τον Ν. 4035/60 είχε καθοριστική συμβολή στην ανάπτυξη και επέκταση της δένδροκομίας, παρά τα μικρά οικονομικά κίνητρα (επιδοτήσεις). Η δεκαετία του '70 παρά τις σοβαρές περιόδους κρίσης στις εξαγωγές (αντισταθμιστική εισφορά από την ΕΟΚ, ανεπάρκεια μεταφορικών μέσων κ.ά.) παρουσίασε ιδιαίτερο ενδιαφέρον η επέκταση και η ανανέωση.

Από τις επιτραπέζιες ποικιλίες φυτεύονται οι June Gold, Spring crest και Sun crest και αργότερα η May crest. Οι συμπύρηνες ποικιλίες, που η διάδοσή τους άρχισε το 1966 - 67, βρήκαν τον δρόμο της διάδοσης και της επέκτασης σε πολλές περιοχές. Η νέα καλλιέργεια τα νεκταρίνια, που η διάδοσή τους άρχισε αρχές του '70 προσέλκυσε άμεσα τους παραγωγούς για φυτεύσεις οπωρώνων σε αξιόλογες εκτάσεις.

✚ Η είσοδος στην Ε.Ε. Νέες αγορές.

Με τη είσοδο της χώρας μας (1981) στην ΕΕ, τότε ΕΟΚ, έγινε η εναρμόνιση της γεωργίας στη Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ) της Κοινότητας. Εφαρμόστηκε ο κανονισμός απόσυρσης της πλεονάζουσας ποσότητας οπωροκηπευτικών με τιμή παρέμβασης που καθόριζε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με στόχους η μείωση της προσφοράς να βελτιώσει την ζήτηση και τις τιμές. Οι μεγάλες όμως ποσότητες αποσυρόμενων φρούτων στις αρχές του '90 (ροδάκινα, μήλα κ.ά.) δημιούργησαν προβλήματα στην αναδιάρθρωση της δένδροκαλλιέργειας με νέες ποικιλίες, αποδιοργάνωση της εμπορίας και χαμηλές τιμές. Οι εξαγωγές ροδάκινων αλλά και των άλλων φρούτων περιορίστηκαν σημαντικά εξαιτίας του ανταγωνισμού από άλλες χώρες (Ιταλία, Γαλλία, Ισπανία) και το υψηλό κόστος μεταφοράς, αφού ο μοναδικός δρόμος για την εξαγωγή στη Δ. Ευρώπη, μετά την διάλυση της Γιουγκοσλαβίας ήταν από Ηγουμενίτσα ή Πάτρα για Ιταλία και από εκεί σε αγορές της Ευρώπης.

Παρά τις σοβαρές αντιξοότητες και τις αδυναμίες στις εξαγωγές για τα ροδάκινα η καλλιέργεια αντιστάθηκε με ανανέωση - νέες ποικιλίες - με βελτίωση της τεχνικής, της ποιότητας και της καλύτερης οργάνωσης της διάθεσης από τις Οργανώσεις Παραγωγών.

Στις αρχές του '90 ο Αγροτικός Συνεταιρισμός Νάουσας πρωτοστάτησε στο άνοιγμα της Ρώσικης αγοράς, η οποία σε λίγα χρόνια έγινε η καλύτερη και η πιο σημαντική αγορά για τα ελληνικά ροδάκινα, με τις άλλες χώρες της Α. Ευρώπης (Πολωνία, Τσεχία, Ρουμανία, κ.ά.). Το 1996 τα ροδάκινα της Νάουσας αναγνωρίστηκαν από την Ε.Ε. ως προϊόν Π.Ο.Π. (Προστατευόμενης Ονομασίας Προέλευσης).

4.2 Χαρακτηριστικά παραγωγής

Τα χαρακτηριστικά της παραγωγής διακρίνονται με βάση την γεωγραφική κατανομή, τα εμπορικά χαρακτηριστικά και τα χαρακτηριστικά των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, όπως αναφέρονται παρακάτω:

4.2.1 Γεωγραφική κατανομή

Κύριο χαρακτηριστικό της οικογένειας ροδάκινων είναι η συνεχιζόμενη αύξηση του όγκου παραγωγής, η οποία έχει παρουσιάσει οξυμένα προβλήματα διάθεσης. Βασική επιδίωξη για την καλλιέργεια της ροδακινιάς είναι η σταδιακή μείωση της παραγωγής. Στο Νομό Ημαθίας γίνεται προσπάθεια να προωθηθούν διάφορες ποικιλίες ροδάκινων όπως *early crest*, *spring crest*, *may crest*, *spring lady*, *iris rosso*. κ.ά. Ολόκληρος ο νομός καλλιεργεί και παράγει ροδάκινα, αλλά περισσότερο η γεωγραφική ζώνη που περιλαμβάνει τις περιοχές Καραίδα, Στράντζα, Μαντέμι, Γάστρα, Σμίξη, Ισβόρια, Μπλάντα, Στύλος, Γαλασιάνος, Παλιοκάλια, Κουκούλι, Μπαλτανέτο, Κουτίχα, Δαλαμάρι και οριοθετείται από τα διοικητικά όρια των Κοινοτήτων Αρκοχώρι, Στενήμαχος, Κοπανός, Λευκάδια, Μαρίνα, Γιαννακοχώρι και Ροδοχώρι. Πιο αναλυτικά αναφέρεται παρακάτω στους πίνακες η παραγωγή ροδάκινων του έτους 2009 κατά ποικιλίες σε τόνους:

Πίνακας 4.2.1: Επιτραπέζια Ροδάκινα

Ποικιλίες	Έκταση (στρεμ)	Εμπορία	Αυτοκατ/ση	Παραγωγή
Spring Time	10	10	-	10
Πρώιμα	600	490	10	500
Μεσοπρώιμα	350	395	5	400
Maria Bianca	360	490	10	500
Όψιμα	250	335	5	340
Honey Dew Hale	700	890	10	900
Υπερπρώιμα	800	740	10	750
Early Crest	100	-	-	80
Cardinal	50	-	-	50
Dixired	50	-	-	50
June Gold	5.200	5.960	20	6.000
May Crest	6.800	6.470	30	6.500
Royal May	10	10	-	10
Spring Crest	7.500	7.450	50	7.500
Spring Lady	3.000	2.990	10	3.000
Flavor Crest	1.300	1.995	5	2.000
July Lady	2.600	4.990	10	5.000
Loring	30	-	-	50
Sun Crest	3.250	4.990	10	5.000
Μεσοπρώιμα	13.450	22.450	50	22.500
Fayette	4.000	7.480	20	7.500
Red Heaven	6.160	10.450	50	10.500
J. H. Hale	2.000	1.995	2	2.000
Red Heaven Όψιμη	1.500	1.995	5	2.000
Roubidoux	400	590	10	600

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

Πίνακας 4.2.2: Συμπύρηνα Ροδάκινα

Ποικιλίες	Έκταση (στρεμ)	Εμπορία	Αυτοκαταν/ση	Παραγωγή
Catherina	2.200	4.480	20	5.500
Fortuna	5.000	12.000	-	12.000
Bibian	300	800	-	800
Andross	37.000	104.950	20	105.000
Klamt	300	880	20	900
Μεσοπρώιμα	1.000	2.480	20	2.500
Everest	10.200	25.470	30	25.500
Merriam	5.600	14.450	50	14.500
Όψιμα	11.300	28.270	30	28.300

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

Πίνακας 4.2.2: Νεκταρίνια

Ποικιλίες	Έκταση (στρεμ)	Εμπορία	Αυτοκαταν/ση	Παραγωγή
Λευκόσαρκα	2.950	3.490	10	3.500
Snow Queen	70	95	5	100
Aurelid Grad	400	595	5	600
Grimson Gold	60	80	-	80
May Grand	1.200	1.440	10	1.450
Πρώιμα	3.100	3.550	50	3.600
Fire Brite	1.100	1.390	10	1.400
Flevor Top	350	445	5	450
Intepen Dence	40	70	-	70
Springgreen	950	1.280	20	1.300
Stark Sun Globe	30	50	-	50
Stark Red Gold	8.700	11.300	50	11.350
Μεσοπρώιμα	6.700	8.670	30	8.700
Fantasia	1.800	2.430	20	2.450
Fair Lane	500	690	10	700
Όψιμα	2.200	3.080	20	3.100

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

4.2.2 Εμπορικά χαρακτηριστικά

Τα εμπορικά χαρακτηριστικά διακρίνονται με βάση την ποιότητά τους και τις ποικιλίες τους.

Η ποιότητα, όπως την αντιλαμβάνεται ο καταναλωτής, έχει δύο πτυχές, μια αντικειμενική και μια αντιλαμβανόμενη. Η αντικειμενική ποιότητα είναι η υπεροχή ενός προϊόντος που μετράται και μπορεί να επαληθευτεί, χρησιμοποιώντας κάποιο πρότυπο που θεωρείται ιδανικό για κάθε περίπτωση. Η αντιλαμβανόμενη ποιότητα είναι μια συνολική εκτίμηση και μια κρίση που γίνεται συνήθως μέσα στην νοητική συστοιχία του καταναλωτή. Οι καταναλωτές κρίνουν την ποιότητα των ροδάκινων με βάση τα εξωτερικά και τα εσωτερικά τους χαρακτηριστικά. Παρακάτω στους πίνακες αναφέρονται κάποιες από τις ποικιλίες και τα χαρακτηριστικά τους, αφού ως σύνολο είναι 50 ποικιλίες:

Πίνακας 4.2.i: Ποικιλίες Επιτραπέζιων Ροδάκινων

Ποικιλία	Ημ/νια Ωρίμανσης	Μέγεθος Καρπού (gr)
May Crest	7/6	Μικρό – Μέτριο (120)
Spring Crest	12/6	Μέτριο (130)
Spring Lady	19/6	Μέτριο (140)
June Gold	18/6	Μέτριο – Μεγάλο (150)
Red Heaven	5/7	Μέτριο – Μεγάλο (190)
Maria Bianca	19/7	Πολύ Μεγάλο (230)
Sun Cloud	27/7	Πολύ Μεγάλο (240)
Sun Crest	24/7	Μέτριο – Μεγάλο (170)
July Lady	30/7	Μεγάλο (220)
Flavor Crest	3/7	Μεγάλο (210)
Honey Dew Hale	9/8	Πολύ Μεγάλο (255)
Fayette	25/8	Μεγάλο (220)
J. H. Hale	10/8	Πολύ Μεγάλο (260)
Όφιμη Νάουσας	30/8	Πολύ Μεγάλο (330)
Flaminia	12/9	Πολύ Μεγάλο (280)

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

Πίνακας 4.2.ii: Ποικιλίες Νεκταρινιών

Ποικιλίες	Ημ/νια Ωρίμανσης	Μέγεθος Καρπού (gr)
Armkling	14/6	Μικρό – Μεγάλο (120)
Aurelio Grand	20/6	Μέτριο (145)
May Grand	19/6	Μέτριο (130)
Caltesse 2000	27/6	Μέτριο – Μεγάλο (190)
Snow Queen	26/6	Μέτριο (150)
Sun Free	25/6	Μέτριο – Μεγάλο (160)
Spring Red	7/7	Μέτριο – Μεγάλο (180)
Weinberger	30/6	Μέτριο (135)
Fire Bright	7/7	Μέτριο (140)
Stark Red	31/7	Πολύ Μεγάλο (230)
Fantasia	10/8	Πολύ Μεγάλο (220)
Venus	13/8	Πολύ μεγάλο (250)
Tasty Free	6/9	Μεγάλο (200)

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

Πίνακας 4.2.iii: Ποικιλίες Συμπύρηνων Ροδάκινων

Ποικιλίες	Ημ/νια Ωρίμανσης	Μέγεθος Καρπού (gr)
Andross	5/8	Μέτριο – Μεγάλο (140 – 200)
Fortuna	15/7	Μέτριο (120 – 160)
Everts	18/8	Μέτριο (130 – 160)
Loader	19/7	Μέτριο – Μεγάλο (140 – 180)
Catherina	10/7	Μέτριο – Μεγάλο (150 – 200)
Bowen	30/7	Μέτριο (130 – 170)
Vivian	25/7	Μέτριο (120 – 160)
Merriam	22/8	Μέτριο – Μεγάλο (140 – 190)

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

4.2.3 Χαρακτηριστικά των γεωργικών εκμεταλλεύσεων

Τα κυριότερα χαρακτηριστικά των γεωργικών εκμεταλλεύσεων που επιδρούν σημαντικά στην αποδοτικότητα της εμπορίας των παραγόμενων αγροτικών προϊόντων είναι τα εξής:

❖ *Ο αριθμός και το μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων*

Είναι γεγονός ότι η Ελλάδα χαρακτηρίζεται από τον μεγάλο αριθμό και το μικρό μέγεθος των γεωργικών εκμεταλλεύσεων, που αν συνδυαστούν με τον σχετικά μεγάλο πολυτεμαχισμό τους, η κατάστασή τους γίνεται ακόμα πιο δυσμενέστερη.

Επιπλέον, επειδή κάθε παραγωγός παράγει μικρή ποσότητα από κάθε προϊόν, είναι πολύ εύκολο μερικοί παραγωγοί να αγνοηθούν από τους εμπόρους και συνεπώς έτσι δεν θα μπορέσουν να πωλήσουν το προϊόν τους, διότι απλούστατα η αγνόησή τους δεν επηρεάζει σχεδόν καθόλου τη συνολική ποσότητα του προϊόντος που θα αγοράσουν. Επίσης, ο κάθε παραγωγός μόνος του έχει πολύ μικρή, σχεδόν ανύπαρκτη, διαπραγματευτική δύναμη κατά τον σχηματισμό της τιμής του προϊόντος, διότι, είτε πωλήσει το προϊόν του είτε όχι, είναι τόσο μικρή η ποσότητά του σε σχέση με την συνολική παραγωγή του προϊόντος, ώστε δεν θα επηρεάσει καθόλου την τιμή του.

❖ *Η τοποθεσία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων*

Η τοποθεσία των γεωργικών εκμεταλλεύσεων αντανακλά: 1) στον τόπο παραγωγής των αγροτικών προϊόντων, 2) την απόσταση της παραγωγής των αγροτικών προϊόντων από τα καταναλωτικά κέντρα, 3) το ανάγλυφο του εδάφους, 4) το κλίμα που τους περιβάλλει και 5) την γονιμότητα του εδάφους.

Πιο συγκεκριμένα, ο τόπος παραγωγής είναι πολύ σημαντικός για το προϊόν, επειδή αντανακλά στα ποιοτικά χαρακτηριστικά του προϊόντος που είναι συνδεδεμένα με τον τόπο παραγωγής τους (Π.Ο.Π.) ή Προϊόντα Γεωγραφικής Ένδειξης (Π.Γ.Ε.). Έχουν καλύτερη μεταχείριση από το καταναλωτικό κοινό, διότι αντιμετωπίζονται ως επώνυμα προϊόντα. Στο Νομό Ημαθίας έχουμε τα ροδάκινα Νάουσας αναγνωρισμένα ως ΠΟΠ, που προέρχονται από την καλλιέργεια εκλεκτών ποικιλιών όπως May Crest, Spring Crest, June Gold, Dixixred, Red Heaven, Maria Bianca, Sun Clound, Flavor crest, Sun Crest, J.H. Hale, Honey Dew Hale, Loring και Όψιμο Νάουσας.

Η απόσταση της παραγωγής των αγροτικών προϊόντων από τα καταναλωτικά κέντρα μειώνει το κόστος μεταφοράς, παρέχει καλύτερες τιμές στα νωπά και διατηρούνται πιο φρέσκα.

Όσον αφορά, τις εδαφοκλιματολογικές απαιτήσεις στην καλλιέργεια ροδακινιάς, πρέπει να τονιστεί ότι η ροδακινιά έχει ανάγκη από κλίμα γλυκό και ήπιο χώρο, υπερβολική πτώση της θερμοκρασίας, τόσο τον χειμώνα όσο και την άνοιξη. Η ροδακινιά χαρακτηρίζεται από έντονη ευαισθησία στην οποία πρέπει να καλλιεργείται. Αν η θερμοκρασία πέσει κάτω από 15οC μπορεί να καταστραφεί, διότι δεν είναι ανθεκτική όπως άλλες καλλιέργειες όπως των μήλων, των δαμάσκηνων κ.ά.

Επίσης είναι ανάγκη να καλλιεργείται σε εύκρατο περιβάλλον και για αυτό το λόγο το κλίμα και το έδαφος του Νομού Ημαθίας είναι κατάλληλα για την καλλιέργειά τους. Το καλοκαίρι η θερμοκρασία δεν πρέπει να ξεπερνά τους 35οC, γιατί μειώνεται το μέγεθος των ροδάκινων και υποβαθμίζεται η ποιότητά τους. Όσον αφορά τις εδαφικές απαιτήσεις, η ροδακινιά προτιμά εδάφη μέσης σύστασης, βαθιά και όχι αλκαλικά. Ιδιαίτερη σημασία έχει και η προσθήκη οργανικού λιπάσματος, γιατί προσφέρει μια καλή ανάπτυξη των δενδρυλλίων και μια πρώιμη είσοδο σε καρποφορία.

Η επιλογή μιας περιοχής για την εγκατάσταση οπωρώνων ροδακινιάς πρέπει να γίνεται κάτω από αυστηρά κριτήρια. Δεν πρέπει να εξετάζονται μόνο τα διάφορα χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος, οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες της περιοχής, αλλά επίσης και ο ανθρώπινος παράγοντας. Είναι απαραίτητη η ύπαρξη ειδικευμένου τεχνικού προσωπικού, κέντρο συγκομιδής, εμπορίας και προϊόντος κλπ. Τέλος, δεν πρέπει να παραληφθεί το γεγονός ότι πριν από την φύτευση του οπωρώνα θα πρέπει να γίνεται λεπτομερής ανάλυση του εδάφους για τον προσδιορισμό τυχών ελλείψεων και στοιχείων, που θα καλυφθούν από την κατάλληλη βασική λίπανση.

❖ *Η συνολική ποσότητα παραγωγής*

Η συνολική ποσότητα ενός προϊόντος που παράγεται σε έναν τόπο (νομό, περιφέρεια, χώρα) αντανακλά: 1) τις καλλιεργούμενες εκτάσεις, 2) την γονιμότητα της αγροτικής γης, 3) το κλίμα που περιβάλλει τις αγροτικές εκμεταλλεύσεις.

Όλα αυτά προσδιορίζουν την προσφορά του προϊόντος στον συγκεκριμένο τόπο και αυτή με την σειρά της επηρεάζει μεταξύ άλλων τα εξής:

- I. τις ανάγκες με αριθμό και είδος μεταφορικών μέσων

- II. τις ανάγκες σε αποθηκευτικούς χώρους
- III. το υψηλό τους κόστος εμπορίας
- IV. τις στρατηγικές εμπορίας

4.3 Προοπτικές και προβλήματα

Προβλήματα

Τα προβλήματα του εμπορίου των ροδάκινων στο Νομό Ημαθίας ποικίλλουν ανάλογα με τον ανταγωνισμό, που επικρατεί ανάμεσα στις ανταγωνιστικές χώρες, τους φορείς και τους παραγωγούς. Επίσης, δυσάρεστες συνέπειες υπάρχουν από τον μεγάλο αριθμό αποθεμάτων, που έχουν δημιουργηθεί από προηγούμενες χρονιές, με αποτέλεσμα να μειώνονται οι τιμές. Η μείωση της ενίσχυσης των εξαγωγών έχει σαν αντίκτυπο την μείωση των τιμών και την αντίδραση των παραγωγών, που ως μοναδικό τους «όπλο» έχουν τις κινητοποιήσεις στους δρόμους, προκαλώντας αλληπάλληλα προβλήματα σε ολόκληρο τον κύκλο εμπορίας των ροδάκινων.

Επιπλέον, η απαγόρευση της ενιαίας τιμής, στο βιομηχανικό ροδάκινο, από την νομοθεσία, αποτελεί ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα. Το πρόβλημα είναι πως η κάθε ομάδα παραγωγών θα πρέπει να διαπραγματεύεται μόνη της την τιμή του συμπήρηνου ροδάκινου με τον κάθε μεταποιητή ξεχωριστά, γεγονός που δυσχεραίνει τους παραγωγούς.

Όλα αυτά θα πρέπει να καθοριστούν καλύτερα και να τροποποιηθούν στις απαιτήσεις και στις ανάγκες όλων των ατόμων που εμπειρέχονται στον κύκλο του εμπορίου.

Προοπτικές

Τα μέλλον του εμπορίου του ροδάκινου στο Νομό Ημαθίας θεωρείται αβέβαιο, σύμφωνα με τα προβλήματα που έχουν δημιουργηθεί τόσο στους βιομηχάνους όσο και στους παραγωγούς.

Η ύπαρξη αναδιάρθρωσης των ποικιλιών, κυρίως των επιτραπέζιων, που μπορεί να καταλήξουν μέχρι και στην ολοκληρωτική αλλαγή της φυτείας από ροδακινιές σε άλλα φρούτα, θα τους βοηθήσει πολύ.

Δεν μπορεί να υπάρξει αύξηση της κατανάλωσης, διότι οι τιμές είναι πολύ χαμηλές, αφού δεν καλύπτουν ούτε το κόστος. Στο επίπεδο τιμών θα μπορούσαν να βοηθήσουν οι καιρικές συνθήκες και οι συνθήκες της παγκόσμιας αγοράς, όπως ο όγκος της παραγωγής και οι νομισματικές ισοτιμίες (Γεωπόνος Venus 2010).

Κεφάλαιο 5^ο: Διάθεση της παραγωγής του Νομού Ημαθίας

5.1 Μεταποίηση των ροδάκινων

Οι τρόποι μεταποίησης των συμπύρηνων ροδάκινων ποικίλουν, ανάλογα στην περιοχή, στο εργατικό δυναμικό και στον τρόπο διάθεσης και εμπορίας τους. Τα υλικά τοποθέτησης των μεταποιημένων ροδάκινων είναι βάζα πλαστικά και γυάλινα και σάκοι. Τα ροδάκινα χρησιμοποιούνται ως κομπόστα (80%), χυμό (10%) και μαρμελάδα, κατάψυξη, κύβοι για φρουτοσαλάτες (10%) κ.ά. Πιο αναλυτικά αναφέρονται παρακάτω στον πίνακα 5.1.1 για το έτος 2009.

Πίνακας 5.1.1: Στοιχεία μεταποίησης συμπύρηνων ροδάκινων περιόδου 2009.

1. Κομπόστα Ροδάκινο

α/α	Βιομηχανία	Ανάλωση (κιλά)	Τελικό Προϊόν (κιλά)
1	ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α.Ε.	5.631.416	6.045.137
2	Α.Λ.Μ.ΜΕ.	24.599.788	32.764.143
3	Α.Σ. ΒΕΝΟΥΣ	29.061.702	34.739.592
4	ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ Ε.Π.Ε.	7.089.343	932.098
5	ΝΤΟΥΛΙΑΣ & Σ.Ι.Α Ο.Ε.	1.401.796	1.491.034
Σύνολο		67.784.045	75.972.004

2. Χυμός Ροδάκινο

α/α	Βιομηχανία	Ανάλωση (κιλά)	Τελικό Προϊόν (κιλά)
1	ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α.Ε.	1.418.772	329.130 30-32 brix
2	ΑΣΠΙΣ Α.Ε.	17.195.277	15.585.000 10-12 brix
3	ΑΛΜΠΕΡΤΑ Α.Ε.	21.217.000	5.085.000 30-32 brix 4.050.000 10-12 brix
4	Α.Λ.Μ.ΜΕ.	4.148.125	2.102.736 30-32 brix
5	ΑΛΕΞΑΝΤΕΡ Ε.Π.Ε.	2.744.815	932.098 30-32 brix
6	Α.Σ. ΒΕΝΟΥΣ	3.450.000	1.705.680 30-32 brix
Σύνολο		50.173.989	29.789.644

3. Κατάψυξη Ροδάκινο

α/α	Βιομηχανία	Ανάλωση (κιλά)	Τελικό Προϊόν (κιλά)
1	Α.Σ. ΜΕΛΙΚΗΣ	930.433	470.643
2	ΦΙΛΙΠΠΟΣ Α.Ε.	505.975	312.710
Σύνολο		1.436.408	783.353

4. Φρουτοσαλάτες (κύβοι)

α/α	Βιομηχανία	Μίγματα 2006 (κιλά)	Μίγματα 2007 (κιλά)
1	ΑΛ.Μ.ΜΕ.	2.254.153	2.437.925
2	Α.Σ. ΒΕΝΟΥΣ	4.870.774	3.362.002
Σύνολο		7.124.927	5.799.927

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

Σύμφωνα με στοιχεία που μου δόθηκαν από την Διεύθυνση Γεωργίας της Βέροιας, παρουσιάζονται παρακάτω σε πίνακα 5.1.2 οι εξαγωγές μεταποιημένων ροδάκινων του έτους 2009.

Πίνακας 5.1.2: Εξαγωγές Μεταποιημένων Ροδάκινων του έτους 2009.

Προϊόν	Χώρες	Καθαρό Βάρος (Kgr)	Αριθμός Φορτηγών	Αριθμός Containers
Ροδάκινο	Αγγλία	775.232	3	35
	Αίγυπτος	2.695.890	-	130
	Αραβικά Εμιράτα	40.976	-	2
	Αυστραλία	446.040	-	21
	Αυστρία	717.936	28	2
	Βέλγιο	40.404	-	2
	Γαλλία	71.367	3	-
	Γερμανία	3.319.421	123	19
	Δανία	62.427	4	-
	Ελβετία	152.429	7	-
	Εσθονία	20.227	-	1
	Η.Π.Α.	543.480	1	29
	Ιαπωνία	3.411.943	-	168
	Ιράν	142.128	-	7
	Ιρλανδία	20.227	-	1
	Ισλανδία	21.240	-	1
	Ιταλία	1.255.526	53	-
	Καναδάς	2.412.070	2	108
	Κίνα	42.480	-	2
	Κόστα Ρίκα	21.204	-	1
	Κροατία	139.727	6	-
	Κύπρος	12.148	-	1
	Λιθουανία	18.778	-	1
	Νορβηγία	370.092	-	18
	Ολλανδία	550.291	17	8
	Ουγγαρία	398.359	18	-
	Ουκρανία	99.705	-	5
	Πολωνία	1.895.383	81	2
	Πορτογαλία	56.576	-	3
	Ρουμανία	144.410	8	-
	Ρωσία	1.513.223	-	71
Σερβία	425.860	22	-	
Σιγκαπούρη	42.480	-	2	

Πίνακας 5.1.2 (συνέχεια).

Προϊόν	Χώρες	Καθαρό Βάρος (Κ gr)	Αριθμός Φορτηγών	Αριθμός Containers
Ροδάκινο	Σλοβακία	261.122	12	-
	Σλοβενία	139.508	6	-
	Ταϊλάνδη	2.046.195	-	96
	Τσεχία	1.157.245	51	1
	Φιλανδία	105.928	-	5
	Χιλή	42.408	-	2
Σύνολο		25.632.085	445	744

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

Ο ρόλος της μεταποίησης

- Η παραγωγή εδώδιμων προϊόντων από ορισμένα αγροτικά προϊόντα, που στην πρωτογενή τους μορφή είναι αδύνατο να καταναλωθούν από τον άνθρωπο.
- Η δημιουργία νέων προϊόντων από τα αντίστοιχα πρωτογενή αγροτικά προϊόντα, που ικανοποιούν νέες ανάγκες των καταναλωτών.
- Καθιστά διατηρήσιμα τα αγροτικά προϊόντα, τα οποία είναι συνήθως ευπαθή στην πρωτογενή μορφή τους.
- Μειώνει τον όγκο και το βάρος των προϊόντων, διότι κατά τη διαδικασία της μεταποίησης σημαντικά τμήματα των πρωτογενών αγροτικών προϊόντων αποχωρίζονται και απομακρύνονται και έτσι τα μεταποιημένα προϊόντα γίνονται συνήθως πιο συμπυκνωμένα από τα αντίστοιχα πρωτογενή και συνεπώς έχουν μεγαλύτερη αξία.

Όλα αυτά βοηθούν τους γεωργούς και τις αγροτικές περιοχές στην αύξηση του γεωργικού τους εισοδήματος, με συνέπεια να βελτιώνεται πιο γρήγορα και το βιοτικό τους επίπεδο. Αυτό επιτυγχάνεται με την πώληση και αξιοποίηση ολόκληρης της παραγωγής τους, καθώς με την μεταποίηση τα ροδάκινα αλλάζουν μορφή και καταναλώνονται μεγαλύτερες ποσότητες.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η περιεκτικότητα των νωπών και κονσερβοποιημένων ροδάκινων σε θρεπτικά συστατικά. Όπως φαίνεται και στον πίνακα αυτό τα ροδάκινα είναι σημαντική πηγή βιταμίνης Α παρέχοντας το 9,1% της

απαραίτητης ημερήσιας δόσης (RDI) ανά 100 gr (βασισζόμενο σε διαίτα 2.000 Kcal). Επίσης σημαντική είναι και η περιεκτικότητα σε βιταμίνη C παρέχοντας το 9,3% της RDI. Τα ποσοστά των βιταμινών αυτών μειώνονται ελάχιστα κατά την κονσερβοποίηση καθιστώντας την κονσέρβα ροδάκινο εφάμιλλη του νωπού προϊόντος. Η παρεχόμενη ενέργεια σχεδόν διπλασιάζεται υπάρχει όμως η δυνατότητα για την παραγωγή προϊόντος με λιγότερες θερμίδες με την χρήση αντί σιροπιού χυμού φρούτου ή καθαρού νερού, όπως αναλύονται στον παρακάτω πίνακα 5.2.3.

Πίνακας 5.2.3.: Θρεπτική αξία ανά 100 g ροδάκινου.

Θρεπτικά	Νωπό	Κονσερβοποιημένο σε ελαφρύ σιρόπι
Ενέργεια, Kcal	37	68
Λίπος, g	0,08	0,04
Χολιστερόλη, mg	0	0
Υδατάνθρακες, g	9,4	15
Διαιτητικές ίνες	1,7	1,6
Νάτριο, mg	0	6,3
Κάλιο, mg	167	122
Πρωτεΐνες, g	0,6	0,55
Βιταμίνη A, %RDI	9,1	8,9
Βιταμίνη C, %RDI	9,3	8
Ασβέστιο, mg	4,3	3,8
Σίδηρος, %RDI	0,5	2,5
Φολικό οξύ, mg	0,73	1

%RDI: επί τοις εκατό της αναγκαίας ημερήσιας δόσης.

Πηγή: Diet Analysis Plus

Γενικά μπορούμε να πούμε ότι εάν ένα φρέσκο ροδάκινο θεωρείται υγιεινό και θρεπτικό το ίδιο θα ισχύει και για τη κονσερβοποιημένη μορφή του. Η θερμική επεξεργασία - κονσερβοποίηση προκαλεί μόνο λίγες απώλειες στα θρεπτικά συστατικά, που είναι ανάλογες με αυτές που προκαλεί το μαγείρεμα. Επίσης, στα πλεονεκτήματα των κονσερβοποιημένων ροδάκινων θα πρέπει να προστεθεί και το γεγονός ότι από την στιγμή που αυτά κονσερβοποιηθούν διατηρούν τα θρεπτικά τους συστατικά έως και δύο χρόνια. Αυτό είναι πολύ σημαντικό, διότι τα προϊόντα αυτά

συλλέγονται κατά την κορύφωση της ωριμότητας τους και κονσερβοποιούνται λίγες ώρες αργότερα, διατηρώντας τα θρεπτικά τους συστατικά. Αντίθετα, τα νωπά ροδάκινα συχνά συλλέγονται πολύ πριν το θρεπτικό τους περιεχόμενο φτάσει στο μέγιστο ενώ ξοδεύονται από 7 έως 14 ημέρες για να φτάσουν στο λιαν εμπόριο και στην συνέχεια καταναλωθούν. Εάν στα παραπάνω προσθέσουμε την διαθεσιμότητα σε όλη την διάρκεια του χρόνου, τα κονσερβοποιημένα φρούτα είναι μικροβιολογικά ασφαλή λόγω της αποστείρωσης και της συσκευασίας κενού και της απουσίας οποιουδήποτε συντηρητικού, καταλαβαίνουμε ότι δεν θα πρέπει σε καμιά περίπτωση να υποτιμούμε τα προϊόντα αυτά. Αντίθετα θα πρέπει να τα περιλάβουμε στην καθημερινή μας διατροφή βασιζόμενοι πάντα στο πρότυπο της Μεσογειακής Διατροφής.

Φορείς της μεταποίησης

Φορείς της μεταποίησης είναι οι Ατομικές Επιχειρήσεις και τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) , δηλαδή πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (Α.Ε., Ε.Π.Ε., Ο.Ε., Ε.Ε., Προσωπικές Εταιρείες του εμπορικού νόμου, Αγροτικές Συνεταιριστικές Οργανώσεις κάθε βαθμίδας, συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, Δημοτικές Επιχειρήσεις).

Παράγοντες που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα της μεταποίησης των αγροτικών προϊόντων

1. Καταλληλότητα των μεταποιημένων προϊόντων
2. Ποικιλομορφία των μεταποιημένων προϊόντων
3. Κόστος παραγωγής μεταποιημένων προϊόντων

5.2. Τυποποίηση και συσκευασία των ροδάκινων

Η τυποποίηση είναι ο καθορισμός διαφορετικών τιμών στις διάφορες ποικιλίες των προϊόντων γίνεται ανάλογα με την ποιότητά του. Έτσι, οι ανώτερες ποιότητες τιμολογούνται με υψηλότερες τιμές και οι κατώτερες ποιότητες με χαμηλότερες τιμές.

Ο διαχωρισμός γίνεται με βάση τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που έχουν τα ροδάκινα, εκείνα που συνήθως χρησιμοποιούνται ως κριτήρια τυποποίησής τους είναι:

- i. Το μέγεθος του προϊόντος, όπως η μέγιστη διάμετρος ισημερινής τομής στα ροδάκινα,
- ii. Η δομή των προϊόντων, δηλαδή η σκληρότητα της σάρκας των ροδάκινων,
- iii. Η τρυφερότητα των φλοιού του φρούτου,
- iv. Το ειδικό βάρος του ροδάκινου, όπως αναγράφονται στον πίνακα με τις ποικιλίες
- v. Ο βαθμός ανάπτυξης του ροδάκινου,
- vi. Η περιεκτικότητα των ροδάκινων σε διάφορες ουσίες, όπως η περιεκτικότητα ζάχαρης,
- vii. Ο συνδυασμός ποιοτικών χαρακτηριστικών, όπως η περιεκτικότητα σε σάκχαρα και ο βαθμός υγρασίας.

Η τυποποίηση συνήθως πραγματοποιείται στον τόπο παραγωγής, παρά στον τόπο κατανάλωσης, επειδή ελαχιστοποιούνται οι φθορές των ροδάκινων, αφού δεν μεταφέρονται, μειώνεται το κόστος μεταφοράς τους, μειώνεται το κόστος τυποποίησης, προσφέρεται απασχόληση από τα μέλη της γεωργικής οικογένειας και οι αγρότες αποκτούν περισσότερη εμπειρία, με αποτέλεσμα να δημιουργείται κάποιο επιπρόσθετο εισόδημα για την οικογένεια.

Η συσκευασία των ροδάκινων γίνεται με την περικάλυψή τους από ειδικά υλικά, που χρησιμοποιούνται για την προστασία τους και την αποδοτικότερη διακίνησή τους, τέτοια είναι τα τελάρα, τα κουπάκια και οι κλούβες.

Οι συσκευασίες πρέπει να έχουν το κατάλληλο μέγεθος, ώστε να τοποθετούνται τα ροδάκινα χωρίς να φθείρονται. Να είναι εμφανίσιμα, για να προσελκύουν τους πελάτες, δηλαδή να έχουν ελκυστικά χρώματα, σχέδια και ετικέτες. Τα υλικά συσκευασίας να έχουν καλή ποιότητα και είναι εύκολα στη χρήση τους, για να μην δυσκολεύουν ούτε τους ανθρώπους που τα χρησιμοποιούν, ούτε τους πελάτες.

Το κόστος πώλησης των συσκευασμένων ροδάκινων αντιπροσωπεύει το 40% των υλικών συσκευασίας, το 40% της πρώτης ύλης και το υπόλοιπο 20% είναι εργατικά και λοιπά έξοδα. Το κράτος παρέχει βοήθεια για επενδύσεις, που ανέρχονται στο ύψος των 30 – 40% στο κόστος των επενδύσεων (Γεωπόνος VENUS 2010).

Οι ανταγωνιστικές χώρες για την Ελλάδα, και συγκεκριμένα για τον Νομό Ημαθίας, είναι για τα συμπύρηνα η Κίνα, η Ν. Αφρική, η Καλιφόρνια και η Χιλή, ενώ για τα επιτραπέζια είναι η Ιταλία, η Ισπανία και η Γαλλία (Γεωπόνος VENUS 2010).

5.3 Δίκτυο διάθεσης

Η ιδιαίτερη ποιότητα των προϊόντων λόγω του Μεσογειακού κλίματος, των ιδιαίτερων ποιοτικών προδιαγραφών θεσμοθετημένων από την Ε.Ε., που ορίζουν από την παραγωγή μέχρι την τυποποίηση και την προσφορά αυστηρούς κανόνες ποιοτικής επεξεργασίας, το κατάλληλο έδαφος και η φροντίδα, η παράδοση και η εμπειρία που κατέχουν οι παραγωγοί, εγγυώνται το καλό και ποιοτικό αποτέλεσμα παραγωγής.

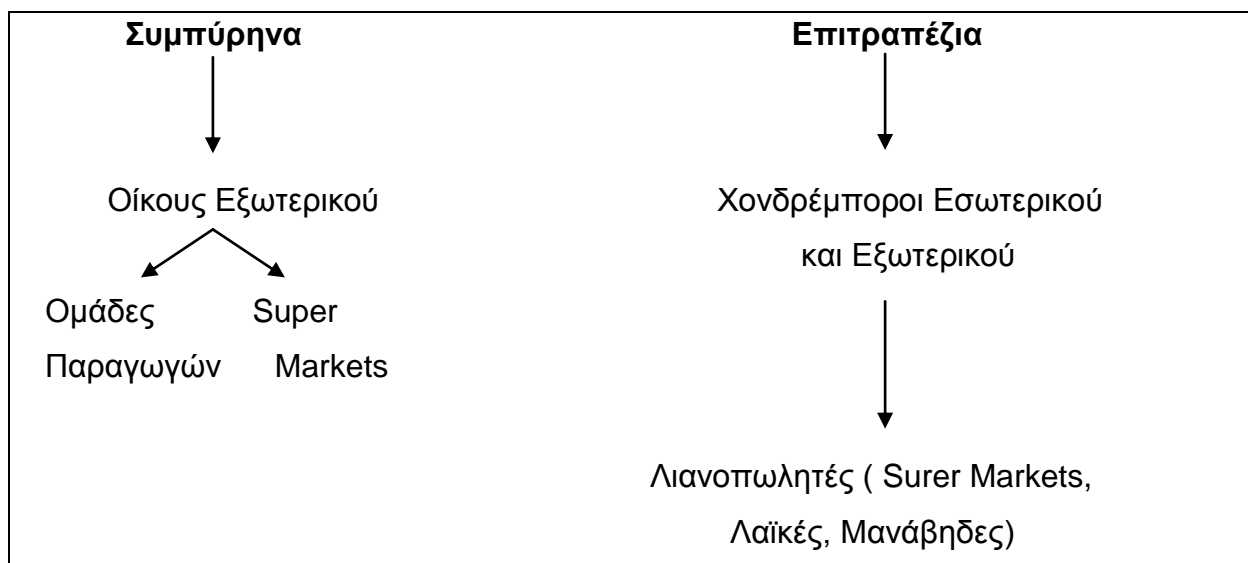
Οι ποιοτικές προδιαγραφές που απαιτούνται για την παραγωγή κομπόστας από το αρχικό έως και το τελικό στάδιο είναι οι εξής:

Η πρώτη ύλη μετά και την συγκομιδή της, τοποθετείται σε ξύλινα ή πλαστικά κιβώτια χωρητικότητας διαφόρων κιλών και μετά την φόρτωση σε αγροτικά οχήματα, οδηγείται στην μονάδα επεξεργασίας, δημιουργίας και παραγωγής της κομπόστας.

Κατά την υποδοχή στην μονάδα μεταποίησης και κονσερβοποίησης κομπόστας η πρώτη ύλη απαιτείται και πρέπει να διαθέτει ορισμένες προδιαγραφές ποιότητας που είναι οι παρακάτω αναφερόμενες και που εξετάζονται και ελέγχονται διεξοδικά από τους Υπεύθυνους Αποθήκης της εκάστοτε μονάδας.

Οι συγκεκριμένες προδιαγραφές αφορούν αποκλειστικά την πρώτη ύλη φρούτων που εισάγεται προς παραγωγή Ευρωπαϊκής Προελεύσεως Κομπόστας Φρουτοσαλάτας και ορίζονται ρητά και αυστηρά μόνο για το συγκεκριμένο προϊόν σύμφωνα με την Οδηγία της ΕΕ93 / 43 / ΕΟΚ περί υγιεινής των τροφίμων, του κανονισμού 2200 / 96 περί νωπών προϊόντων και του κανονισμού 2201 / 96 περί μεταποιημένων προϊόντων. Το Δίκτυο Διάθεσης στον Νομό Ημαθίας περιγράφεται στο σχήμα 5.3:

Σχήμα 5.3: Δίκτυο Διάθεσης.

Πηγή: Γεωπόνος VENUS

Πολλές φορές η αδυναμία των αγροτικών εμπορικών επιχειρήσεων, λόγω των ανεπαρκών υποδομών ή των μη εξειδικευμένων στελεχών, να αντεπεξέλθουν σωστά στη διάθεση των φρούτων, δημιουργούνται πολλά προβλήματα.

5.4 Κέντρα διάθεσης ροδάκινων

Η διάθεση των κονσερβοποιημένων και των νωπών ροδάκινων στην εγχώρια λιανική αγορά πραγματοποιείται κυρίως από τα σούπερ μάρκετ, ενώ στην επαγγελματική κατανάλωση μεσολαβούν και επιχειρήσεις χονδρικού εμπορίου. Τα κυριότερα κέντρα διάθεσης ροδάκινων στο νομό Ημαθίας είναι οι παρακάτω συνεταιρισμοί (Πίνακας 5.4):

Πίνακας 5.4: Κέντρα διάθεσης ροδάκινων.

α/α	Επωνυμία - Έδρα
1	Ε.Α.Σ. ΒΕΡΟΙΑΣ, ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ
2	Ε.Α.Σ. ΝΑΟΥΣΑΣ, ΣΤΕΝΗΜΑΧΟΣ
3	Α.Σ.Ο. ΑΓΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΥ «Η ΔΗΜΗΤΡΑ», ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
4	Α.Σ. ΑΜΜΟΥ «ΝΕΟΣ ΑΛΙΑΚΜΩΝ», ΑΜΜΟΣ
5	Κ.Α.Σ.Ο. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΠΑΥΛΟΥ, Σ.Σ. ΒΕΡΟΙΑΣ
6	Α.Σ. ΒΕΡΟΙΑΣ «VENUS», Σ.Σ. ΒΕΡΟΙΑΣ
7	Α.Σ.Ο. ΔΙΑΒΑΤΟΥ «ΑΓΙΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ», ΔΙΑΒΑΤΟΣ
8	Α.Σ. ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ, ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΝΘΕΜΙΩΝ
9	Κ.Α.Σ.Ο. «ΚΟΜΕΞ», ΚΟΥΛΟΥΡΑ
10	Α.Σ. ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ «Η ΠΡΟΟΔΟΣ», ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ
11	Α.Σ. ΜΕΛΙΚΗΣ, ΜΕΛΙΚΗ
12	Α.Σ. ΜΕΣΗΣ, ΜΕΣΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
13	Α.Σ. ΝΑΟΥΣΑΣ, ΚΟΠΑΝΟΣ
14	ΑΣΕΠΟΠ ΝΑΟΥΣΑΣ, ΚΟΠΑΝΟΣ
15	Α.Σ. ΔΗΜΟΥ ΔΟΒΡΑΣ «ΟΖΥΓΟΣ», ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
16	ΑΟΠ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ, ΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΝΘΕΜΙΩΝ

Πηγή: Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας

Παρακάτω εμφανίζονται τα κέντρα διάθεσης ροδάκινων σε μορφή χάρτη (Χάρτης 5.4):

Πίνακας 5.5.1: Επιτραπέζια (τυποποιημένα)

α/α	Ποικιλία	4A	3A	2A	A	B	C	D	ΚΛΑΣΗ II
1	May Crest	-	-	1.25	0.95	0.65	0.35	0.20	-
2	Spring Crest	-	1.20	0.90	0.60	0.30	0.20	0.15	-
3	Spring Lady	-	-	0.90	0.60	0.30	0.20	-	-
4	Maria Bianca	-	0.90	0.60	0.30	0.15	-	-	0.20
5	June Gold	1.20	0.82	0.52	0.32	0.20	0.15	0.15	0.15
6	Red Heaven	1.15	0.85	0.55	0.30	0.20	0.15	-	0.15
7	Sun Crest	1.00	0.70	0.40	0.25	0.15	-	-	0.20
8	Flavor Crest	1.15	0.85	0.55	0.35	0.25	0.15	-	0.20
9	July Lady	1.15	0.90	0.60	0.30	0.20	-	-	-
10	J. H. Hale	0.70	0.50	0.30	-	-	-	-	-
11	Fayette	1.20	0.90	0.60	0.30	0.20	-	-	-
12	Sun Cloud	1.00	0.70	0.40	0.25	0.20	-	-	0.20
13	Όψιμη Νάουσας	1.05	0.75	0.45	0.30	0.20	-	-	-

Πηγή: VENUS Βέροιας

Πίνακας 5.5.2: Νεκταρίνια (νωπά)

α/α	Ποικιλία	4A	3A	2A	A	B	C	D	ΚΛΑΣΗ II
1	May Grand	-	-	0.95	0.65	0.35	0.20	0.15	0.20
2	Spring Red	-	-	0.95	0.65	0.35	0.20	0.15	0.15
3	Weinberger	-	-	0.92	0.62	0.32	0.20	0.15	0.15
4	Sun Free	-	1.00	0.70	0.40	0.25	0.20	0.15	0.10
5	Caltese 2000	-	0.90	0.60	0.30	0.20	0.15	-	0.20
6	Fire Bright	-	-	0.95	0.65	0.35	0.25	0.15	0.15
7	Fantasia	1.25	0.95	0.65	0.35	0.25	0.15	-	-
8	Stark Red	1.25	0.95	0.65	0.35	0.25	0.15	-	0.20
9	Venus	0.12	0.82	0.25	0.32	0.22	0.15	-	-
10	Tasty Free	-	0.95	0.65	0.35	0.20	-	-	-

Πηγή: VENUS Βέροιας

Πίνακας 5.5.3: Συμπύρηνα (μεταποιημένα)

α/α	Ποικιλία	ΚΛΑΣΗ I	ΚΛΑΣΗ II
1	Catherina	0.18	0.07
2	Loader	0.18	0.07
3	Fortuna	0.18	0.07
4	Vivian	0.18	0.07
5	Bowen	0.18	0.07
6	Andross	0.18	0.07
7	Everts	0.18	0.07
8	Merriam	0.18	0.07

Πηγή: VENUS Βέροιας

Κεφάλαιο 6^ο: Συμπεράσματα και Προτάσεις

6.1 Συμπεράσματα

Η δενδροκομία κυριαρχεί στο μεγαλύτερο τμήμα του Νομού Ημαθίας, με κυριότερες τις καλλιέργειες του ροδάκινου και του μήλου. Το ροδάκινο στη διατροφή του ανθρώπου είναι πολύ σημαντικό, λόγω των πολλών βιταμινών που εμπεριέχονται σε αυτό. Σημαντικό ρόλο, επίσης, έχουν και για το εμπόριό τους στο νομό Ημαθίας, καθώς η παραγωγή του απασχολεί ένα μεγάλο μέρος του αγροτικού πληθυσμού, τόσο στον πρωτογενή τομέα όσο και στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα. Οι ιδιαιτερότητες του ροδάκινου το κατατάσσουν στα ευαίσθητα και ευπαθή φρούτα.

Στην αγορά του ροδάκινου, καθοριστικός παράγοντας είναι η επιλογή κατάλληλων ποικιλιών, ώστε να επεκτείνεται η περίοδος προσφοράς ροδάκινων στην διεθνή και εγχώρια αγορά. Η επιλογή κατανάλωσης και παραγωγής των νωπών ροδάκινων, αφορούν την εξωτερική υφή και τον τόπο παραγωγής τους και η διακίνησή τους γίνεται από τους φορείς εμπορίας.

Ο τομέας του εμπορίου φρούτων αποτελεί σημαντικό κλάδο στην ελληνική γεωργία. Είναι μία κινητήρια δύναμη για την οικονομία, καθώς και για τα αγροτικά εισοδήματα. Οι εξαγώγιμες ποσότητες ροδάκινων θα πρέπει να υπερισχύουν τις εισαγώγιμες ποσότητες για να υπάρχει θετικό εμπορικό ισοζύγιο, που θα αποφέρει πλεόνασμα στην οικονομία του νομού, όπως και ολόκληρης της χώρας.

Σύμφωνα με την γεωγραφική κατανομή του νομού, παράγονται διαφορετικές ποικιλίες σε κάθε περιοχή. Τα ροδάκινα, επιτραπέζια, συμπύρηνια και νεκταρίνια, αποτελούνται από 50 ποικιλίες συνολικά. Οι παραγωγοί καλλιεργούν τις ποικιλίες που τους αποφέρουν καρπό σε ολόκληρη τη διάρκεια παραγωγής, αφού οι ποικιλίες αποδίδουν φρούτα από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο.

Στο στάδιο της μεταποίησης τα συμπύρηνια ροδάκινα αλλάζουν μορφή και αυξάνονται οι πωλήσεις προς το εξωτερικό, διότι μετατρέπονται σε κομπόστα, χυμούς κ.ά. από τους συνεταιρισμούς του νομού. Τα μεταποιημένα ροδάκινα, που αντιστοιχούν σε 25.632.085k. Η μεταποίηση βοηθά στην μείωση των αποθεμάτων στις αποθήκες και στην αύξηση των γεωργικών εισοδημάτων των παραγωγών.

Η τυποποίηση βοηθά στον καθορισμό τιμών, ανάλογα με τις ποιότητες των ροδάκινων. Η συσκευασία των ροδάκινων προστατεύει τα φρούτα από αλλοιώσεις και φθορές και διευκολύνει την μετακίνησή τους.

Τα κέντρα διάθεσης και παραλαβής των νωπών ροδάκινων, υπάρχουν διασκορπισμένα σε όλο τον νομό σε κοντινές αποστάσεις από την πρωτεύουσα του νομού, την Βέροια, όπου υπάρχουν Υπεύθυνοι των Αποθηκών που ελέγχουν τα ροδάκινα.

Τέλος, οι τιμές του φρούτου αυτού, ποικίλουν ανάλογα με τις ποικιλίες και την εποχή συγκομιδής. Ακριβότερα πωλούνται τα επιτραπέζια, δεύτερα σε τιμή είναι τα νεκταρίνια και τελευταία, με χαμηλότερη τιμή κατατάσσονται τα συμπύρηνα.

6.2 Προτάσεις

Η παραγωγή προϊόντων υψηλής προστιθέμενης αξίας, η πιστοποίηση των αγροτικών προϊόντων και η διάχυση και ενσωμάτωση της γνώσης, είναι μερικά μόνο από τα θέματα που θα απασχολήσουν τον γεωργικό κόσμο στο άμεσο μέλλον. Συγκεκριμένα προτείνεται η εφαρμογή ολοκληρωμένων προγραμμάτων καλλιεργητικής διαχείρισης που θα δημιουργήσουν σημαντικές αγορές στα αγροτικά προϊόντα και διαρκής συνεργασία με ειδικούς γεωπόνους. Η διεύρυνση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι αγορές των Βαλκανικών και Παραδουνάβιων χωρών μπορούν να δώσουν νέες προοπτικές για τα προϊόντα του Νομού. Στόχος πρέπει να είναι η εξασφάλιση της ποιότητας των προϊόντων με τη συνέχιση των προγραμμάτων ολοκληρωμένης διαχείρισης, σε όλο και πιο πολλά προϊόντα γιατί αυτά έχουν μεγαλύτερη ζήτηση. Απαιτείται η σύνδεση της αγροτικής παραγωγής με την τεχνολογία ώστε ο γεωργικός τομέας να λειτουργεί ως κλάδος της νέας τεχνολογίας.

Παράλληλα θα πρέπει να δοθούν κίνητρα για τη δημιουργία μεταποιητικών μονάδων. Να ενισχυθεί η έρευνα στον γεωργικό τομέα για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η παραγωγή γεωργικών προϊόντων και να διερευνηθεί η δυνατότητα επέκτασης της παραγωγής σε άλλους τομείς.

Επίσης, θα πρέπει να παραχθούν οι κατάλληλες ποικιλίες, ώστε να καλύπτουν ισορροπημένα όλη την εμπορική περίοδο και όχι να δημιουργούν περιόδους πλεονασμάτων και περιόδους ελλείψεων. Ταυτόχρονα, αυτές οι ποικιλίες που θα

επιλεγούν, πρέπει να είναι παραγωγικές και ανθεκτικές στις ασθένειες, τους παγετούς, τους καύσωνες, να αντέχουν στη μεταφορά και τη συντήρηση.

Η εκπαίδευση των νέων και παλιών αγροτών μέσω προγραμμάτων σπουδών, σε αντιστοιχία με χώρες του εξωτερικού όπως π.χ. η Δανία, με στόχο να πείσουμε και πάλι τους αγρότες ότι με σωστά βήματα μπορούν να βγουν από την τελμάτωση στην οποία βρίσκονται, είναι μια ακόμα λύση για τα υφιστάμενα προβλήματα.

Τέλος, οι Συνεταιρισμοί έχουν στη διάθεσή τους αξιόπιστες έρευνες για τις τάσεις των αγορών και τις προτιμήσεις των καταναλωτών. Σημασία έχει να οργανωθούν έτσι τις φυτεύσεις, ώστε κάθε παραγωγός να έχει διαδοχικά όλο το καλοκαίρι όλες τις καλές ποικιλίες, και ο Συνεταιρισμός να διαθέτει μια γκάμα εμπορικών ποικιλιών που θα καλύπτουν ισορροπημένα όλη την εμπορική περίοδο. Αυτή η προσπάθεια πρέπει να είναι συνεχής και από τη μεγάλη γκάμα των ποικιλιών, οι Συνεταιρισμοί, ακόμη καλύτερα συνεργαζόμενοι στα πλαίσια της Κοινοπραξίας, αφού επεξεργασθούν τα στοιχεία της εμπορικής περιόδου, πρέπει να προτείνουν κάθε χρόνο τις ποικιλίες που λείπουν και χρειάζονται περισσότερο, εξασφαλίζοντας στους παραγωγούς την καλή πορεία τους, αυτό κάνουν άλλωστε και οι ανταγωνιστές μας. Βέβαια, οι ποικιλίες που θα επιλεγούν πρέπει να είναι αποδεδειγμένα παραγωγικές και ανθεκτικές. Γι' αυτό οι Συνεταιρισμοί μας πρέπει να μελετούν τις αρχικές αξιολογήσεις ποικιλιών που γίνονται από έγκυρους επιστημονικούς οργανισμούς και αφορούν τη συμπεριφορά των νέων ποικιλιών σε διάφορα περιβάλλοντα.

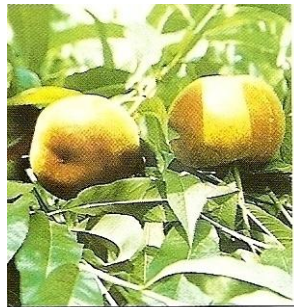
Παράρτημα με τις ποικιλίες των ροδάκινων

A. Επιτραπέζια

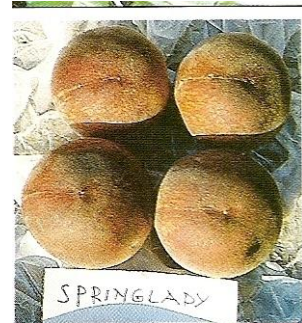
1. May Crest

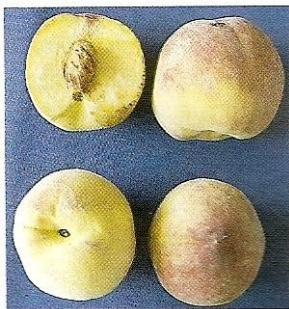
2. Spring Crest

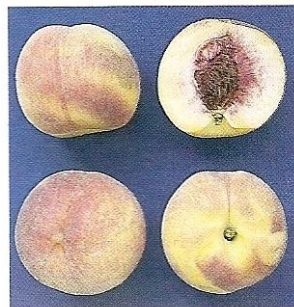
3. Spring Lady

4. June Gold

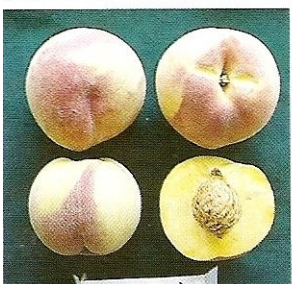
5. Red Heaven

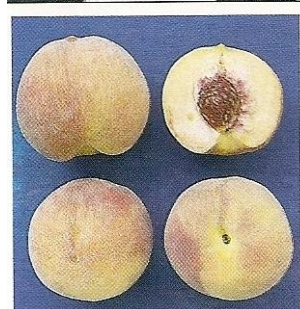
6. Maria Bianca

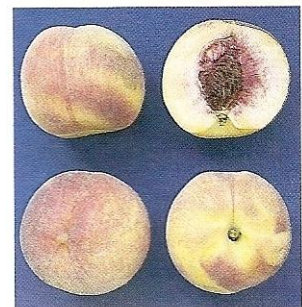
7. Sun Cloud

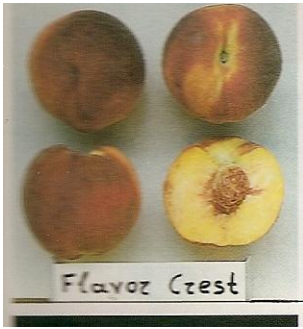
8. Sun Crest

9. July Lady

10. Flavor Crest

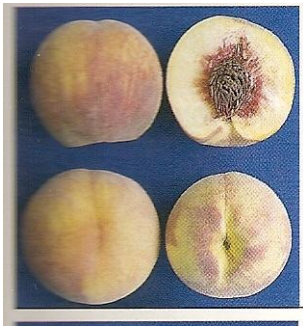
11. Honey Dew Hale

12. Fayette

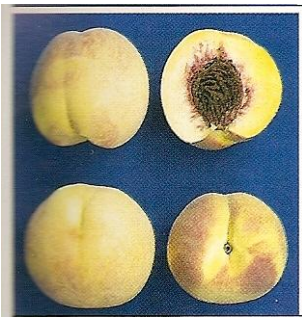
13. J. H. Hale

14. Όψιμη Νάουσας

15. Flaminia

B. Νεκταρίνια

1. Armking

2. Aurelio Grand

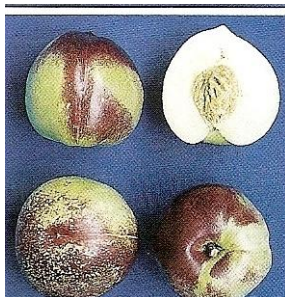
3. May Grand

4. Caltesse 2000

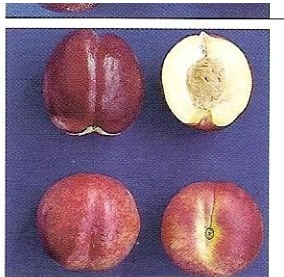
5. Snow Queen

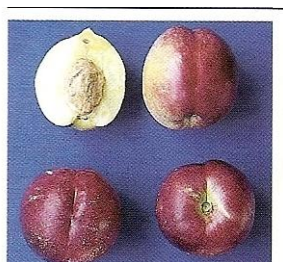
6. Sun Free

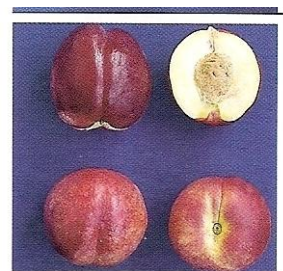
7. Spring Red

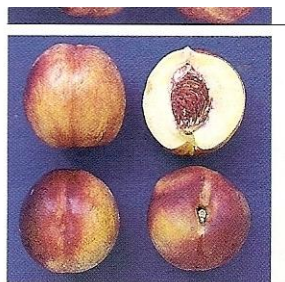
8. Weinberger

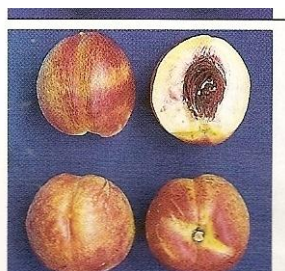
9. Fire bright

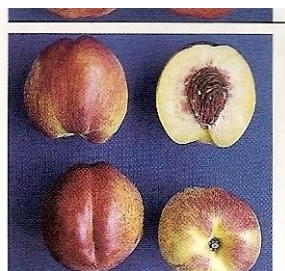
10. Stark Red

11. Fantasia

12. Venus

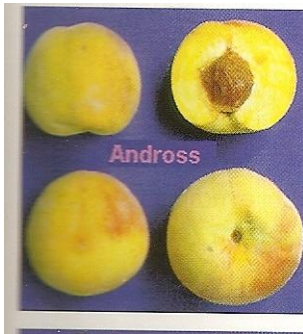

13. Tasty Free

Γ. Συμπύργνα

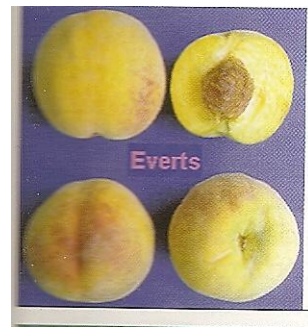
1. Andross

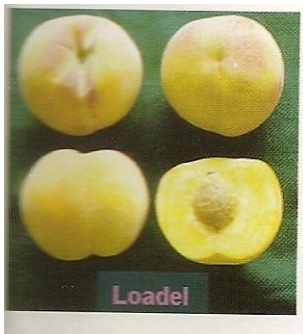
2. Fortuna

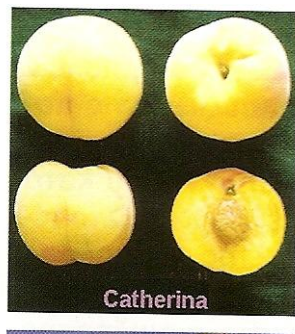
3. Everts

4. Loader

5. Catherina

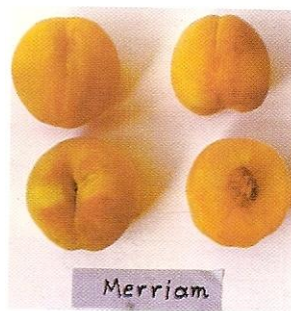
6. Bowen

7. Vivian

8. Merriam

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Βιβλία:

1. Ελληνική Δημοκρατία, (2008), «Εκπαίδευση αγροτών για την ανάληψη δράσεων στο Δευτερογενή και Τριτογενή Τομέα της Οικονομίας», ΗΣΙΟΔΟΣ, Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης ΕΠΕΑΕΚ.
2. Καρανικόλας, Π.,(2005), «Διεθνές Εμπόριο Γεωργικών Προϊόντων και Πολυλειτουργική Γεωργία», ΜΑΪΣΤΡΟΣ, Αθήνα.
3. Καμενίδης, Χ., (2004), Αγροτικό Μάρκετινγκ», Art of Text, Θεσσαλονίκη.

Περιοδικά:

1. Φρουτονέα, (2002), «Η έγκυρη ενημέρωση στο χώρο της αγροτικής οικονομίας», Νο 41, σελ. 14 – 17.

Ιστοσελίδες:

1. Ανώνυμος, (2001), «Διακίνηση κονσερβοποιημένων ροδάκινων», [on line], <http://www.minagric.gr/greek>, [πρόσβαση στις 30 Δεκεμβρίου 2008].
2. Ανώνυμος, (2007), «Η αγορά των ροδάκινων», [on line], <http://www.agronews.gr/content>, [πρόσβαση στις 17 Ιουλίου 2009].
3. Ανώνυμος, (2008), «Οι εξαγωγές του ροδάκινου σε μεγάλη κρίση», [on line], <http://www.minagric.gr/greek/press>, [πρόσβαση στις 17 Ιουλίου 2009].
4. Ανώνυμος, (2009), «Άνοιγμα στη Ρωσική Αγορά από την Ημαθία», [on line], <http://www.7epta.gr>, [πρόσβαση στις 14 Ιουλίου 2009].
5. Ανώνυμος, (2008), «Επίσκεψη του Νομάρχη Ημαθίας στη Ρωσία», [on line], <http://www.pliroforiodotis.gr>, [πρόσβαση στις 20 Απριλίου 2009].
6. Ανώνυμος, (2002), «Φρούτα και Εποχή», [on line], <http://fruit.com.gr/season>, [πρόσβαση στις 5 Νοεμβρίου 2009].
7. Ανώνυμος, (2005), «Η συμβολή των Οπωροκηπευτικών στην Εθνική Οικονομία και την Υγεία του ανθρώπου», [on line], <http://www.agrotypos.gr/images>, [πρόσβαση στις 11 Οκτωβρίου 2009].
8. Ελληνική Δημοκρατία, (2000), «Μεταποίηση συμπύρηνου ροδάκινου», [on line], <http://www.minagric.gr/greek/press>, [πρόσβαση στις 17 Ιουλίου 2009].

9. Εργαστήρια Ποιοτικού Ελέγχου και χημικών αναλύσεων, (2008), «χημικά Στοιχεία», [on line], <http://www.delcof.gr>, [πρόσβαση στις 9 Φεβρουαρίου 2009].
10. Ευαγγελόπουλος, Ι., (2009), «Η αναγκαιότητα εφαρμογής συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και ασφάλειας στην παραγωγή και εμπορία των πυρηνόκαρπων», [on line], <http://www.novacept.gr>, [πρόσβαση στις 9 Φεβρουαρίου 2009].
11. Κουκουγιάννης, Β., (2008), «Στη Μακεδονία Η ΣΥΣΤΗΜΑΤΙΚΗ ΔΕΝΔΡΟΚΟΜΙΑ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΕ 80 ΧΡΟΝΙΑ», [on line], <http://www.imerisia-ver.gr>, [πρόσβαση στις 8 Σεπτεμβρίου 2010].
12. Παπαστάμκος, Γ., (2005), «Διασφάλιση των ελληνικών εξαγωγών κομπόστας ροδάκινου», [on line], <http://www.agrolaiki.gr/index>, [πρόσβαση στις 30 Δεκεμβρίου 2009].
13. Σιδηρόπουλος, Α., (2009), «Δελτίο Τύπου για το ροδάκινο», [on line], <http://tasossidir.blogspot.com>, [πρόσβαση στις 18 Ιουλίου 2009].

Φωτογραφίες:

1. Από προσωπικό μου αρχείο
2. Φωτογραφία με τον χάρτη του Νομού Ημαθίας, www.veriorama.com, [πρόσβαση στις 9 Σεπτεμβρίου 2010].

Προσωπική συλλογή πληροφοριών:

1. Γεωπόνος Α.Σ. VENUS, [συνομιλία στις 9 Αυγούστου 2010].
2. Διεύθυνση Γεωργίας Βέροιας, Συργιάννης, Α., [συνομιλία στις 6 Αυγούστου 2010].